

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

Executive Summary และ Printed Edition

โครงการปัญหาความมั่นคงใหม่

เรื่อง ปัญหาความมั่นคงใหม่ในอินโดนีเซีย มาเลเซีย
และสิงคโปร์

โดย

คุณสุภากรณ์ ตังตรงไพโรจน์

มิถุนายน 2548

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
Executive Summary และ Printed Edition

เรื่อง ปัญหาความมั่นคงใหม่ในอินโดนีเซีย มาเลเซีย
และสิงคโปร์

ผู้วิจัย
คุณสุภาภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์

สังกัด
สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดโครงการปัญหาความมั่นคงใหม่

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑ บทนำ	1
๒ ภูมิหลังทางศาสนา	2
๓ ภูมิหลังทางการเมือง	8
๔ วัตถุประสงค์การก่อตั้งญามาอะห์ อิสลามียาห์ (Jamaah Islamiyah)	11
๕ พื้นที่ปฏิบัติการ	11
๖ โครงสร้างองค์กรและเครือข่าย	12
๗ โครงสร้างและกิจกรรม	14
๘ โครงสร้างทางการเงิน	21
๙ การคัดเลือกสมาชิกและการฝึกอบรม	23
๑๐ เครือข่ายและความสัมพันธ์กับกลุ่มก่อการร้ายอื่น	24
๑๑ การตอบสนองของรัฐบาลอินโดนีเซีย มาเลเซียและสิงคโปร์	27
๑๒ รายการอ้างอิง	33

ปัญหาความมั่นคงใหม่ในอินโดนีเซีย มาเลเซียและสิงคโปร์

บทนำ

การวางระเบิดต่อเนื่องหลายชุดตามโบสถ์ของศาสนาคริสต์ทั่วอินโดนีเซียในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2000 ที่เรียกว่าปฏิบัติการ “Christmas Eve Bombings” และเหตุการณ์วางระเบิดดับสองแห่งบนเกาะบาห์ลีเมื่อคืนวันที่ 12 ตุลาคม ค.ศ. 2002 ซึ่งคร่าชีวิตผู้คนโดยเฉพาะชาวต่างชาติไปเกือบ 200 ศพ ทำให้โลกได้รู้จักคำว่าญามาอะห์ อิสลามียาห์หรือ JI (Jamaah Islamiyah) มากขึ้นมาตั้งแต่บัดนั้น

JI เป็นที่รับรู้กันว่าเป็นองค์กรก่อการร้ายมุสลิมมีฐานปฏิบัติการอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย มีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับองค์กรก่อการร้ายอัล - กออิดะห์ (Al - Qa'ida)) กล่าวได้ว่าขณะที่อัล - กออิดะห์ปฏิบัติการก่อการร้ายอยู่ในสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศตะวันตกอื่นๆนั้น JI ก็จะมีภารกิจอย่างเดียวกัน แต่เป็นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากในอินโดนีเซียแล้ว JI ยังมีเครือข่ายและผู้สนับสนุนอยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์และทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ และอาจรวมถึงทางตอนใต้ของไทยด้วยในขณะนี้

แม้ว่าในปัจจุบัน ผู้นำสูงสุดทั้ง Abu Bakar Ba'asyir และ Hambali จะถูกควบคุมตัวแล้ว และดูเหมือนว่าเครือข่ายการปฏิบัติการขององค์กรจะขาดผู้นำสำคัญหลายคน แต่นั่นมิได้หมายความว่า JI จะอ่อนแอลงไปหรือจะล้มเลิกการก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ JI อาจจะได้รับความสะดวกและผลกระทบบางส่วนจากการขาดผู้นำ ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะชะงักงันทั้งการติดต่อระหว่างเครือข่ายและการวางแผนปฏิบัติการต่างๆ แต่ในที่สุดแล้ว ด้วยการสนับสนุนทั้งทางการเงินและอาวุธจากอัล - กออิดะห์และองค์กรอื่นๆในตะวันออกกลาง แผนการการก่อการร้ายจะยังคงสามารถดำเนินต่อไปได้โดยสมาชิกคนอื่นๆที่ยังไม่ถูกจับกุม

ทั้งนี้ แม้รัฐบาลอินโดนีเซียจะจับสมาชิกของ JI ได้หลายคนและทำการสอบสวนหาข้อเท็จจริงมาโดยตลอด ในขณะเดียวกันแหล่งข้อมูลจากตะวันตกโดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาก็ระบุเพียงว่า JI เป็นองค์กรก่อการร้ายที่มีฐานปฏิบัติการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่จนบัดนี้ คนทั่วไป โดยเฉพาะคนไทยซึ่งควรจะตระหนักได้แล้วว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใกล้ตัวเข้ามาทุกที ยังไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดเกี่ยวกับ JI เลย ดังนั้น ประเด็นคำถามที่ว่า JI คืออะไร ก่อตั้งขึ้นมาได้อย่างไร มีแรงจูงใจหรือวัตถุประสงค์อะไร ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายเป็นอย่างไร และมีการทำงานกันอย่างไร ควรมีการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อตัว โครงสร้างและเครือข่ายของ MI ในอินโดนีเซีย มาเลเซียและสิงคโปร์ และเพื่อศึกษาการตอบสนองรวมถึงนโยบายในเรื่องนี้ของรัฐบาลทั้งสามประเทศ ทั้งนี้ ประโยชน์จากการวิจัยอย่างน้อยที่สุดก็เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยสามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด อันจะนำไปสู่การวางนโยบายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และส่งผลต่อเนื่องต่อเสถียรภาพของประเทศต่อไปในอนาคต

ภูมิหลังทางศาสนา

การบุกเบิกของพ่อค้าอาหรับและเปอร์เซียตามบริเวณเมืองท่าต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และจีนตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 7 เป็นต้นมา ส่งผลให้ภายในคริสต์ศตวรรษที่ 8 เกิดชุมชนอาหรับมุสลิมขนาดใหญ่อยู่ตามเมืองท่าทั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีนหลายแห่ง โดยเป็นชุมชนที่แยกออกจากชาวพื้นเมือง ในช่วงแรกนี้ ชาวอาหรับมุสลิมในชุมชนยังไม่มีความต้องการที่จะเผยแพร่ความเชื่อทางศาสนาให้กับชาวพื้นเมือง เนื่องจากเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น

จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 13 ก็เริ่มมีการเผยแพร่ศาสนาอิสลามในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างจริงจัง โดยผู้ที่ทำการเผยแพร่กลับไม่ใช่ชาวอาหรับมุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชน แต่เป็นชาวมุสลิมจากอินเดียโดยเฉพาะจากแคว้นกุจรา (Gujarat) ที่เป็นพ่อค้าคนกลางระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปยุโรป พ่อค้าอินเดียเหล่านี้ได้นำสินค้าหรูหราจากพวกอัญมณี งาม้าง สิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม และสินค้าเครื่องเทศเช่น พริกไทย กานพลูและลูกจันทน์เทศ จากตลาดอินเดีย จีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปขายยังตลาดยุโรป โดยจะทำการเดินเรือผ่านอ่าวเปอร์เซียแล้วเดินทางบกอีกทอดหนึ่งเพื่อนำสินค้าไปสู่เมืองท่าต่างๆในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ในการดำเนินธุรกิจการค้านี้ พ่อค้าจากแคว้นกุจราบางคนได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในเมืองท่าต่างๆของหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยบางคนได้แต่งงานอยู่กินกับชาวพื้นเมืองจนประสบความสำเร็จในชีวิตและมีฐานะมั่งคั่ง จากนั้นได้ยกสถานภาพทางสังคมของตนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งสมาชิกชาวกุจราบางคนสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยการแต่งงานกับสมาชิกครอบครัวของชนชั้นผู้ปกครองในเมืองเท่านั้น เมื่อมีบุตรธิดาก็จะถูกเลี้ยงดูอบรมให้เป็นไปตามความเชื่อของบิดา ซึ่งก็คือความเชื่อในศาสนาอิสลามที่นำเข้ามาจากอินเดียนั่นเอง จนกระทั่งปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 เมืองท่าต่างๆบนเกาะสุมาตราก็เต็มไปด้วยคนมุสลิมทั้งที่เป็นพ่อค้า ชาวพื้นเมืองรวมถึงชนชั้นผู้ปกครอง

จากเกาะสุมาตรา ศาสนาอิสลามได้แพร่หลายเข้าไปในคาบสมุทรมลายูก่อนโดยเฉพาะในรัฐตรังกานู ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่ศาสนาอิสลามในหมู่เกาะอื่นๆของอินโดนีเซียและคาบสมุทรมลายูถัดจากนั้นก็ไม่ได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งอาณาจักรมะละกาก็กำเนิดขึ้นในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 และทำหน้าที่เป็นหัวหอกสำคัญในการเผยแพร่ศาสนาอิสลามเข้าไปยังดินแดนหมู่เกาะและคาบสมุทรใกล้เคียงได้อย่างรวดเร็วและถาวรในที่สุด กล่าวคือ เมืองมะละกาซึ่งตั้งอยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของช่องแคบมะละกา นั้น สร้างขึ้นมาโดยเจ้าชายปรเมศวรซึ่งมีพื้นเพดั้งเดิมและถือกำเนิดจากเมืองปาเล็มบัง ต่อมาได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงองค์หนึ่งในราชสำนักมัมชปาหิต ภายหลังได้ทะเลาะกับสมาชิกของราชสำนักมัมชปาหิตต้องคดีอื่นๆเพื่อช่วงชิงความเป็นใหญ่ แต่ไม่สามารถช่วงชิงอำนาจได้ พระองค์จึงได้หลบหนีไปยังเกาะคูมาซิกหรือสิงคโปร์ปัจจุบัน โดยพระเจ้าปรเมศวรได้มาเจ้าเมืองและยึดเกาะได้ในขณะนั้นเกาะคูมาซิกเป็นประเทศราชของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา ผู้ปกครองอาณาจักรจึงได้สั่งให้เจ้าเมืองปัตตานีซึ่งเป็นประเทศราชอีกแห่งหนึ่ง ยกทัพไปจับไล่พระปรเมศวรออกจากเกาะคูมาซิกได้สำเร็จ พระปรเมศวรจึงได้รวบรวมกำลังพลของตนหลบหนีไปตั้งอาณาจักรแห่งใหม่ขึ้นในหมู่บ้านประมงมะละกาดังแต่ ค.ศ. 1402 ภายในเวลาไม่นาน พระองค์ได้รับการยอมรับจากชาวมาเลย์พื้นเมืองให้เป็นผู้ปกครอง โดยมีกำลังพลส่วนใหญ่ที่หลบหนีออกมาจากปาเล็มบังพร้อมกันเป็นส่วนสำคัญในการสถาปนาอาณาจักรขึ้นมา

จากทำเลที่ตั้งของเมืองมะละกา ทำให้อาณาจักรแห่งนี้กลายเป็นศูนย์กลางพาณิชย์ทางเรืออย่างรวดเร็ว โดยพ่อค้าและผู้ที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในช่วงแรกๆคือคนที่เดินทางมาจากเกาะสุมาตราซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามของช่องแคบ ภายในเวลาไม่นาน เมืองมะละกาก็กลายเป็นอาณาจักรใหญ่ที่เต็มไปด้วยเรือสินค้าและกลายเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าระหว่างเมืองท่าต่างๆในทะเลจีนใต้และมหาสมุทรอินเดียอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกัน พระปรเมศวรได้สถาปนาความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับราชวงศ์หมิงของจีน ซึ่งต่อมาได้ถือว่าอาณาจักรมะละกาเป็นรัฐในอารักขาของตน โดยที่พระปรเมศวรได้ใช้การอารักขานี้เป็นเกราะกำบังการรุกรานของกองทัพไทยจากกรุงศรีอยุธยาและสร้างความรุ่งเรืองให้อาณาจักรจวบจนสิ้นพระชนม์

อนึ่ง ก่อนที่พระปรเมศวรจะสิ้นพระชนม์ใน ค.ศ. 1424 พระองค์ได้หันมานับถือศาสนาอิสลามและทรงพระนามใหม่ว่าเมกัต อิสกันดาร์ ชาห์ (Megat Iskandar Shah) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในการอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงซึ่งเป็นพระราชธิดาของสุลต่านแห่งเมืองปาเซในเกาะสุมาตรา โดยพระองค์มีจุดมุ่งหมายแอบแฝงว่าจะใช้การอภิเษกสมรสใหม่นี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวมความสนับสนุนทั่วไปจากชาวมุสลิมทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา เพื่อใช้กันอำนาจกับอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา อย่างไรก็ตาม เมื่อสุลต่านเมกัต อิสกันดาร์ ชาห์สิ้นพระชนม์ ได้มี

ความพยายามฟื้นฟูอิทธิพลของศาสนาฮินดูขึ้นใหม่โดยโอรสของพระองค์เอง ทำให้ชาวมุสลิมที่เมืองปาเซ เกะสุมาตราไม่พอใจและหันไปสนับสนุนพระอนุชาต่างพระมารดาให้ก่อการกบฏ เมื่อกระทำสำเร็จได้ขึ้นครองราชย์มีพระนามว่าสุลต่านมุซัฟฟาร์ ชาห์ (Sultan Muzaffar Shah) เมื่อค.ศ. 1446 ตั้งแต่นั้นมาอาณาจักรมะละกานอกจากจะถูกปฏิบัติให้กลายเป็นอาณาจักรของผู้นับถือศาสนาอิสลามอย่างถาวรแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ศาสนาอิสลามเข้าไปทั่วดินแดนต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะอินโดนีเซียด้วย จนกระทั่งปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 ผู้คนในหมู่เกาะอื่นๆ ของอินโดนีเซียโดยเฉพาะเกาะชวาได้กลายเป็นมุสลิมทั้งหมด และได้แพร่ทั่วหมู่เกาะโมลุกกะและบริเวณดินแดนชายฝั่งต่างๆ ทั่วเกาะบอร์เนียวด้วย

ทั้งนี้ ต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นก่อนว่า วิวัฒนาการก่อเกิดรัฐอินโดนีเซียนั้นไม่สามารถอธิบายโดยหลักภูมิศาสตร์หรือความเป็นเอกภาพทางวัฒนธรรมเหมือนอย่างประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากแต่ต้องศึกษาวิวัฒนาการของแต่ละสังคมแต่ละหมู่เกาะซึ่งมีปัจจัยแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ดี แต่ละสังคมมีปัจจัยร่วมที่สำคัญที่ทำให้เกิดพลังขับเคลื่อนในสังคม จนกระทั่งก่อตัวเป็นรัฐเช่นในปัจจุบัน ปัจจัยที่ว่านั้นคือศาสนาอิสลามนั่นเอง

ศาสนาอิสลามได้ฝังรากลึกกลงไปในชุมชนทั่วไปอย่างมั่นคง แม้ว่าจะถูกควบคุมอย่างหนักจากดัชต์ซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคมอยู่ตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 19 และตรงจุดนี้เองที่เป็นส่วนสำคัญในการก่อเกิดกระบวนการขยายอิทธิพลทางศาสนาที่เรียกว่า “อิสลามทั้งหมด” (Pan – Islam) ในส่วนของดัชต์นั้นมีจุดมุ่งหมายต้องการเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ในหมู่เกาะอินโดนีเซียอยู่แล้ว โดยในตอนแรกไม่ได้ถึงกับห้ามคนพื้นเมืองนับถือศาสนาอิสลาม เนื่องจากดัชต์นั้นไม่เคยวิเคราะห์ธรรมชาติที่แท้จริงของศาสนาอิสลาม คงมีแต่เพียงการตีความว่า ศาสนาอิสลามเป็นองค์กรที่มีการควบคุมของนักบวชตามลำดับชั้นอย่างรัดกุม โดยอาศัยความเชื่อสัจยักรักภักดีของทุกคนต่ออิหม่ามผู้นำสูงสุด เป็นหลักการสำคัญ แต่ต่อมาพวกผู้ปกครองเริ่มตระหนักถึงความคลั่งไคล้อิสลามของมุสลิมบางกลุ่ม และเกรงว่าจะก่อให้เกิดความยุ่งยากในอนาคต จึงเริ่มใช้นโยบายแข็งกร้าวต่อชุมชนมุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อขัดขวางไม่ให้คนมุสลิมเดินทางไปแสวงบุญในนครเมกกะได้อย่างสะดวก เนื่องจากดัชต์เห็นว่าการเดินทางไปแสวงบุญเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อิทธิพลของพวกคลั่งศาสนาเพิ่มมากขึ้น

จากมาตรการดังกล่าวนำไปสู่นโยบายกีดกันคนมุสลิมในเรื่องต่างๆ กอปรกับในขณะนั้นเกิดความแตกแยกระหว่างผู้นำศาสนาอิสระกับผู้นำที่ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง ทำให้ดัชต์เกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถทำให้คนพื้นเมืองเลิกนับถือศาสนาอิสลาม และหันมานับถือคริสต์แทน แต่ผลที่ออกมากลับตรงกันข้าม คนมุสลิมไม่พอใจและเบื่อหน่ายปัญหาความแตกแยกจริง แต่ไม่ได้ยอมรับ

ศาสนาคริสต์ กลับหันไปเชื่อมั่นเกี่ยวกับอำนาจลึกลับและความเชื่อของศาสนาอื่นๆผสมผสานกัน เมื่อถึงตรงนี้ คนมุสลิมจึงเกิดความรู้สึกว่าศาสนาของพวกเขา กำลังถูกทำลายจากคนนอกศาสนา รวมกับความรู้สึกต่อต้านชาวตะวันตก ได้กลายเป็นชนวนสำคัญให้เกิดการใช้ความรุนแรงในการต่อสู้ ในช่วงเวลานี้มีกลุ่มมุสลิมเคร่งศาสนาอาศัยโอกาสนี้แทรกตัวเข้าไปเผยแพร่ความเชื่อในชุมชน ทั้งที่เป็นมุสลิมอยู่แล้วและที่ยังไม่เลือกที่จะนับถือศาสนาใด ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ทุกคนกลายเป็น อิสลามิกชนที่แท้จริงให้ได้ โดยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากพวกเคร่งศาสนาในชาอูดีอารเบีย และกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการฟื้นฟูอิทธิพลศาสนาอิสลามในตอนปลายคริสต์ศตวรรษ ที่ 19 กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้งหนึ่ง

ด้วยเหตุนี้ คัตซิจึงทำการปรับปรุงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามเสียใหม่โดยได้รับ อิทธิพลความคิดจากดร.คริสเตียน สโนค เฮร์กรอนจ์ (Dr. Christian Snouck Hurgronje) ซึ่งเป็นผู้ เชี่ยวชาญปัญหาอิสลามโดยเฉพาะ ดร.เฮร์กรอนจ์เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงกิจการทาง ศาสนาแต่ควรส่งเสริมให้นับถือต่อไป ในขณะที่เดียวกัน ให้นำระบบการศึกษาแบบตะวันตกมาใช้ เพื่อให้คนพื้นเมืองมีการศึกษาคืบขึ้นและจะนับถือศาสนาอิสลามอย่างมีเหตุผลไม่คลั่งไคล้เกินไป ในที่สุด แต่อย่างไรก็ดีคนที่ได้รับการศึกษากลับจำกัดอยู่เฉพาะชนชั้นนำเท่านั้น ทำให้คนทั่วไปไม่ พอใจและยังต่อต้านผู้ปกครองโดยอ้อมหลักการทางศาสนาอิสลามมากขึ้น ในระยะนี้รัฐบาลอาณานิคมยังไม่กังวลมากนักเพราะเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นต้องต่อต้านเกินกว่าระดับหมู่บ้าน จนกระทั่งต้น คริสต์ศตวรรษที่ 20 สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดขบวนการปฏิรูปและความคิดทำให้สังคมทันสมัยขึ้นโดยเฉพาะในเกาะสุมาตราและเกาะชวา แนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากตะวันออก กลางซึ่งความคิดใหม่ๆเพื่อทำให้สังคมทันสมัยขึ้นได้เกิดขึ้นตามแหล่งศูนย์กลางวิทยาการอิสลาม มี หลักการสำคัญคือ การทำให้ศาสนาอิสลามมีความสะอาดบริสุทธิ์โดยตั้งอยู่บนหลักการที่สมเหตุ สมผลสอดคล้องกับโลกสมัยใหม่ ทั้งนี้ ความคิดของนักปฏิรูปอิสลามทันสมัยในอินโดนีเซียจะ ปรากฏออกมาในรูปของการตั้งสมาคมให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น องค์การจัมมีอัต ชา อีร์ (Jammyat Chair) ตั้งขึ้นโดยพ่อค้าชาวอาหรับที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในชวา ทำการสร้างโรงเรียนเพื่อใช้เป็นที่พักเผยแพร่ความคิดดังกล่าว และเพื่อต่อต้านและแข่งขันกับอิทธิพลของพ่อค้าชาวจีน ซึ่งกำลังมีบทบาทครอบงำธุรกิจการค้าต่างๆและพยายามยกสถานภาพของตนให้สูงขึ้น นอกจากนี้ องค์การที่สำคัญอีกหนึ่งองค์การคือสมาคมอิสลาม (Sarekat Islam) ตั้งขึ้นในค.ศ. 1912 มีเป้าหมายที่ สำคัญคือ จะขัดขวางความพยายามใดๆที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดในศาสนาอิสลาม และใช้ความ คิดสมัยใหม่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซียให้ดีขึ้น

ในเวลาเดียวกับที่สมาคมอิสลามก่อตั้งขึ้น ยังมีขบวนการปฏิรูปเพื่อทำให้ศาสนาอิสลามมี ความทันสมัยและบริสุทธิ์กว่ากลุ่มอื่นๆทำการจัดตั้งสมาคมมุฮัมหมัดียาห์ (Muhammadiyah) ทั้ง

สมาคมอิสลามและมุฮัมหมัดคิยาห์ต่างก็เป็นมุสลิมสมัยใหม่ คือผู้นำและสมาชิกส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาตามแบบตะวันตกแต่ยังคงศรัทธาในศาสนาอย่างเคร่งครัด ข้อแตกต่างคือมุฮัมหมัดคิยาห์ต้องการเพียงให้มีการปฏิรูปศาสนาแต่ไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง อย่างไรก็ตามสมาคมอิสลามจะมีบทบาทมากกว่าในการปลุกพลังมวลชนเพื่อต่อต้านผู้ปกครองอาณานิคมและชาวจีนรวมถึงสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ด้วย เมื่อถึงต้นทศวรรษ 1920 ผู้นำของสมาคมซึ่งเป็นมุสลิมสมัยใหม่และมีหัวปฏิรูป ได้พยายามขยายเครือข่ายและกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมออกไปในลักษณะ *ขบวนการอิสลามทั้งหมด* (Pan – Islamic Movement) เนื่องจากได้รับแรงกระตุ้นสำคัญจากการที่ประเทศตุรกีตกอยู่ในภาวะอันตรายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ตุรกีนั้นถือว่าเป็นจักรวรรdimุสลิมที่ยิ่งใหญ่ที่เคยขัดขวางการแผ่อิทธิพลของพวกนอกศาสนาตลอดมา นอกจากนี้ บรรดาผู้นำในสมาคมอิสลามต่างก็ต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง ซึ่งตรงนี้ทำให้กลุ่มผู้นำทางศาสนาหัวอนุรักษนิยมในเกาะชวาไม่พอใจ จึงตั้งองค์กรของตนขึ้นมาชื่อว่า นาห์ดาตุล อุลาม่า หรือ NU (Nahdatul Ulama)

ศาสนาอิสลามมีบทบาทในสังคมอินโดนีเซียผ่านการชี้นำของกลุ่มต่างๆข้างต้น โดยมีคัตซ์คอยควบคุมไม่ให้มีการปลุกกระแสต่อต้านจนควบคุมไม่ได้ ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นสามารถทำลายกองทัพของคัตซ์ลงได้ในค.ศ. 1942 และเข้ายึดครองอินโดนีเซียแทน ในยุคนี้องค์กรอิสลามทั้งหมดถูกรวบรวมให้อยู่ภายใต้การควบคุมของสภาที่ปรึกษามุสลิมอินโดนีเซียหรือมัสยุมิ (Majelis Syuro Muslimin Indonesia) ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างดีทั้งจากกลุ่มมุฮัมหมัดคิยาห์และ NU นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังเปิดโอกาสให้คนมุสลิมมีบทบาทในการบริหารองค์กรมัสยุมิทุกระดับ ที่สำคัญคือยอมให้มัสยุมิสามารถจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธของตนเองเรียกว่า กองทัพแห่งพระอัลเลาะห์หรือฮิสบูลลาห์ (Hisbullah) เพื่อทำสงครามต่อต้านพวกนอกศาสนาชาวคริสต์ที่จะเข้ามาครอบครองชุมชนมุสลิมในหมู่เกาะอินโดนีเซียนี้ โดยญี่ปุ่นทำการฝึกการรบทุกรูปแบบให้แก่ทหารที่เป็นชาวพื้นเมือง ในช่วงแรกๆนโยบายดังกล่าวสร้างความพอใจให้คนอินโดนีเซียอย่างมาก แต่เมื่อถึงปลายค.ศ. 1944 ภาวะเศรษฐกิจเริ่มเสื่อมโทรมกระทบกับพลังชาตินิยมในการเรียกร้องเอกราชแผ่ขยายไปทั่วสังคมอินโดนีเซีย ดังนั้น เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่สองใน ค.ศ. 1945 อินโดนีเซียก็ประกาศเอกราชในปีเดียวกันนั้นโดยนายซูการ์โน ซึ่งต่อมาเป็นประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สถานการณ์ของรัฐบาลในช่วงห้าปีแรกต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์หลายด้าน ทั้งด้านการควบคุมกองทัพไม่ได้ นโยบายต่างประเทศที่ล้มเหลว และปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ รวมถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างคนในจาการ์ตาและเมืองสำคัญบางแห่งบนเกาะชวา กับคนที่อยู่ตามหมู่เกาะชั้นนอก ซึ่งปัญหาข้อหลังนี้เองที่ไปสัมพันธ์กับขบวนการดาร์อุล อิสลาม และวิวัฒนาการมาเป็น *ขบวนการก่อตั้งรัฐอิสลาม* ในที่สุด

สภาพการเมืองและสังคมในสมัยประธานาธิบดีซูการ์โนเต็มไปด้วยความวุ่นวายของการแย่งชิงอำนาจระหว่างพรรคการเมืองกับกองทัพและระหว่างกองทัพกับประธานาธิบดี ส่วนศาสนาอิสลามนั้นก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ การที่ฝ่ายชาตินิยมสามารถผลักดันให้หลักปัญจศีลเป็นหลักการของรัฐ แทนที่จะใช้หลักการแห่งรัฐอิสลาม จุดนี้เองที่ทำให้เกิดขบวนการสร้างรัฐอิสลามโดยมีการ์โตซูวีร์โจ (Kartosuwirjo) คนชาวมุสลิมที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มมัซซุมิเป็นผู้นำ การ์โตซูวีร์โจแสดงออกอย่างเปิดเผยว่าไม่ยอมรับรัฐปัญจศีลของผู้นำชาตินิยมอย่างซูการ์โนและโมฮัมหมัด ฮัตตา (Mohammad Hatta) ดังนั้น เขาจึงได้ประกาศสถาปนารัฐอิสลามแห่งอินโดนีเซียขึ้นมาเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1949 โดยมี 'Shariah' กฎหมายอิสลามเป็นรากฐานแห่งรัฐธรรมนูญ และปลุกระดมคนมุสลิมให้ทำสงครามเพื่อศาสนา (Jihad) ตลอดช่วงทศวรรษ 1950 เช่น ใน ค.ศ. 1950 มีการก่อกบฏที่เมืองอัมบอน (Ambon) ภายใต้การนำของการ์โตซูวีร์โจ ซึ่งต้องการไล่คนนอกศาสนาออกไปอยู่ที่อื่น

การ์โตซูวีร์โจในภายหลังได้รับการติดต่อจากพันโทกาฮาร์ มุซัคการ์ (Kahar Muzakkar) ผู้นำทหารขณะนั้น ให้ร่วมมือกันดำเนินการเคลื่อนไหวเพื่อก่อกบฏใหญ่ในชื่อว่า “ขบวนการดาร์อุลอิสลาม” (The Darul Islam Movement) ซึ่งนับวันได้เติบโตขึ้นเรื่อยๆ ในบริเวณชวาตะวันตก ให้ไปร่วมต่อสู้ที่ซูลาเวสี และอีกตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือจังหวัดอะเจห์ซึ่งถูกลดสถานะจากจังหวัดมาเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดสุมาตราเหนือ ด้วยเหตุผลที่รัฐบาลเกรงว่าอะเจห์จะเป็นตัวอย่างของดินแดนที่ศาสนาอิสลามมีอิทธิพลมาก ถึงขั้นบีบให้รัฐบาลกลางรับหลักการแห่งศาสนาอิสลามเป็นหลักการของรัฐ เมื่อต้องกลายเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดอื่น รวมถึงฐานอำนาจต่างๆ ถูกย้ายออกไปจากคนอะเจห์ และการที่รัฐบาลกลางไม่เอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของคนอะเจห์และยังเอารัดเอาเปรียบ ทำให้พวกมุสลิมหัวรุนแรงในอะเจห์เริ่มตระหนักถึงความไม่เหมาะสมของระบบการเมืองในจาการ์ตา และเริ่มเคลื่อนไหวอย่างเงียบๆ มาตั้งแต่ต้น ค.ศ. 1953 ในช่วงนี้เองที่ดาอูด เบอโรเออะห์ (Daud Beureueh) ผู้นำของชาวอะเจห์เริ่มออกมาพบปะประชาชนตามหมู่บ้านต่างๆ ชักจูงให้ยึดมั่นในแนวทางศาสนาอิสลาม และเน้นว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะทำให้เกิดมีรัฐอิสลาม รัฐบาลปัจจุบันต่อต้านศาสนาอิสลามและไม่สนับสนุนทางการเงินแก่ศาสนาอิสลาม อย่างไรก็ตาม เบอโรเออะห์ไม่ได้มุ่งล้มล้างรัฐบาล แต่ต้องการล้มล้างหลักปัญจศีลที่ไม่ยอมรับศาสนาอิสลาม วิธีการของเขาถือรวบรวมนักเคลื่อนไหวเพื่อการกบฏที่เรียกว่า ดาร์อุลอิสลาม ซึ่งมีฐานทางความคิดมาจากการ์โตซูวีร์โจในเกาะชวา จนกระทั่งวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1953 เบอโรเออะห์ได้ประกาศสถาปนารัฐอิสลามแห่งอินโดนีเซีย (Negara Islam Indonesia) ขึ้นที่อะเจห์ โดยมีตัวเขาเองเป็นประมุข สิ่งที่น่าสนใจก็คือว่า เบอโรเออะห์และชาวอะเจห์ทุกคนนั้นเห็นด้วยกับการสถาปนาสาธารณรัฐอินโดนีเซีย แต่ไม่เห็นด้วยที่สาธารณรัฐที่สถาปนาขึ้นมาเป็นรัฐปัญจศีลที่ไม่ยอมรับศาสนาอิสลามและ

การก่อตั้งรัฐอิสลาม ดังนั้น ขบวนการดาร์ลุ อิสลามจึงเชื่อว่ารัฐพยายามกำจัดศาสนาอิสลามออกไปจากดินแดนอินโดนีเซีย การดำเนินการใดๆของขบวนการจึงถือว่าทำไปในนามของชุมชนมุสลิมทั้งประเทศ และยังมีการติดต่อกับขบวนการดาร์ลุ อิสลามของการโตซูวีร์โจในชาวตะวันตกและที่อื่นๆของประเทศอีกด้วย

ค.ศ. 1962 ขบวนการดาร์ลุ อิสลามแห่งแรกในชาวตะวันตกของการโตซูวีร์โจถูกรัฐบาลปราบปรามลงได้ ตัวการโตซูวีร์โจถูกจับและประหารชีวิตภายหลัง ส่วนขบวนการดาร์ลุ อิสลามที่อื่นๆก็ถูกปราบปรามเช่นกัน ส่งผลให้สมาชิกต้องกระจัดกระจายกันหลบหนีเข้าป่าและกลายเป็นขบวนการใต้ดินในที่สุด อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้ว่าวัตถุประสงค์ของขบวนการดาร์ลุ อิสลามที่จะก่อตั้งรัฐอิสลามในอินโดนีเซียไม่สำเร็จ แต่มันได้กลายเป็นแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่แก่เหล่ามุสลิมหัวรุนแรงรุ่นต่อมา คนเหล่านี้มีเป้าหมายอันสูงสุดร่วมกันว่าต้องสร้างรัฐอิสลามโดยมี ‘Shariah’ เป็นรัฐธรรมนูญของรัฐให้จงได้ และนั่นได้นำไปสู่การเสียสละที่ยิ่งใหญ่ในการทำสงครามศาสนาอันศักดิ์สิทธิ์ของคนมุสลิมทั้งในอินโดนีเซียและในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในที่สุด

ภูมิหลังทางการเมือง

อิทธิพลของศาสนาอิสลามสมัยใหม่กับแนวทางการต่อสู้ของขบวนการดาร์ลุ อิสลามได้หล่อหลอมให้เกิดเป็น JI ขึ้นมา ผู้ก่อตั้ง JI มีอยู่ 2 คนคือ अबดุลลาห์ Sungkar (Abdullah Sungkar) และอาบู บาการ์ Ba'asyir (Abu Bakar Ba'asyir) ทั้งสองคนมีประวัติความเป็นมาที่คล้ายคลึงกันหลายอย่าง คือเกิดในชวา จบการศึกษาจากสำนักโมเดิร์นนิสต์ และในช่วงทศวรรษ 1950 ทั้งคู่ต่างได้เป็นผู้นำของขบวนการเยาวชนอิสลาม (Gerakan Pemuda Islam) ซึ่งเป็นองค์กรของนักศึกษาที่ใกล้ชิดกับพรรคมัซซุมิ นอกจากนี้ ทั้งSungkar และ Ba'asyir ยังเป็นผู้สนับสนุนสำคัญและมีความศรัทธาในขบวนการดาร์ลุ อิสลามของการโตซูวีร์โจอย่างมาก

SungkarพบกับBa'asyirเป็นครั้งแรกใน ค.ศ. 1963 หลังจากขบวนการดาร์ลุ อิสลามถูกปราบปรามและการโตซูวีร์โจถูกจับกุม ในตอนนั้นทั้งสองได้ร่วมมือกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาอยู่บ้าง แต่ไม่ถึงกับปลุกระดมคนมุสลิมให้ต่อสู้เพื่อศาสนา จนกระทั่งเกิดการปฏิวัติขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1965 ส่งผลให้ซูฮาร์โตได้เป็นประธานาธิบดีคนใหม่ พร้อมกับที่Sungkarได้เป็นประธานสภาผู้สอนศาสนาอิสลามแห่งอินโดนีเซีย (Dewan Dakwah Islamiyah Indonesia – DDII) สาขาชวากลาง ประธานาธิบดีซูฮาร์โตนั้นเมื่อได้อำนาจทั้งหมดอยู่ในมือแต่เพียงผู้เดียวแล้ว ได้ประกาศใช้ “ระเบียบใหม่” (Orde Baru) แทนที่ระบอบการเมืองประชาธิปไตยของซูการ์โน ในช่วงแรกนี้ คนอินโดนีเซียไม่แยกแยะว่าฝ่ายใดต่างก็ยินดีกับระเบียบใหม่ของซูฮาร์โตทั้งสิ้น เนื่องจากเบื่อหน่ายกับระบอบเก่ามานาน จุดที่ทำให้Sungkar และ Ba'asyir ต้องริเริ่มขบวนการดาร์ลุ อิสลามอีก

ครั้ง ก็เนื่องมาจากมีสาระของระเบียบใหม่อยู่ประเด็นหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม นั่นคือการประกาศให้หลักปัญจศีลเป็นปรัชญาของชาติเพียงอย่างเดียว และบังคับให้องค์กรต่างๆและพรรคการเมืองทุกพรรคซึ่งรวมถึงพรรคอิสลามและคริสต์ต้องยอมรับหลักปัญจศีลเป็นอุดมการณ์ขององค์กรซึ่งสร้างความไม่พอใจให้คนมุสลิมอย่างมาก² คนที่นับถือศาสนาคริสต์ไม่ค่อยมีปัญหาด้วยมีจำนวนสมาชิกค่อนข้างน้อยนั่นเอง

ด้วยนโยบายดังกล่าวนี้เอง ทำให้Sungkarร่วมมือกับBa'asyirอย่างจริงจังตั้งเป็นโครงการรณรงค์เพื่อก่อตั้งรัฐอิสลามในอินโดนีเซีย มีการริเริ่มกิจกรรมหลายอย่างที่เกี่ยวข้อ เช่น การก่อตั้งสถานีวิทยุ Radio Dakwah Islamiyah Surakarta ขึ้นที่เมืองโซโล (Solo) จังหวัดชวากลางใน ค.ศ. 1967 สถานีวิทยุนี้จะทำการกระจายเสียงโดยมีเนื้อหาเรียกร้องให้คนมุสลิมร่วมกันทำสงครามศักดิ์สิทธิ์เพื่อศาสนาตลอดเวลา แต่ได้ถูกสั่งปิดใน ค.ศ. 1975 Sungkar และ Ba'asyirไม่ได้ใช้สถานีวิทยุเป็นเครื่องมือปลุกกระแสมเพียงอย่างเดียว แต่ได้หันไปใช้วิธีการอื่นๆด้วย ที่สำคัญคือการก่อตั้งโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามชื่อ อัล – มุคมิน (Pondok Pesantren Al – Mukmin) ในเมืองโซโลเมื่อ ค.ศ. 1971 แต่ได้ย้ายไปอยู่หมู่บ้านงรุกิ (Ngruki) นอกเมืองโซโลสองปีให้หลัง และโรงเรียนอัล – มุคมินนี้เองได้กลายศูนย์กลางแห่งการต่อต้านระเบียบใหม่ของซูฮาร์โตอย่างเปิดเผย ไม่มีการชักธงชาติอินโดนีเซียหรือสัญลักษณ์ของประธานาธิบดีใดๆทั้งสิ้น

Sungkarนั้นด้วยความที่เป็นผู้นำสำคัญในสภา DDII และเป็นคนที่เข้าใจในหลักการแห่งDakwah เป็นอย่างดี เขาเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแผ่ขยายอิสลามออกไปในสังคมที่กว้างขึ้น แทนที่จะเป็นรายบุคคลแบบที่ทำกันอยู่ ดังนั้น แทนที่จะใช้วิธีการโน้มน้าวให้คนเปลี่ยนศาสนาเป็นรายๆ Sungkarกลับเน้นไปที่การสร้าง “Jamaah” ชุมชนทางศาสนาขึ้น แนวความคิดนี้ Sungkarได้แรงบันดาลใจมาจากคำกล่าวของ The 2nd Caliph Umar bin Khattab แห่งอียิปต์ที่ว่า “ไม่มีอิสลามหากปราศจากชุมชน ไม่มีชุมชนหากปราศจากผู้นำ และไม่มีผู้นำถ้าปราศจากการยินยอม”³ นอกจากนี้ Sungkarยังได้รับอิทธิพลจาก Hassan al-Banna ผู้ก่อตั้งขบวนการพี่น้องมุสลิมแห่งอียิปต์ (Egyptian Muslim Brotherhood Movement) ในด้านกระบวนการต่อสู้เพื่อรัฐอิสลาม Hassan มีแนวคิดว่าการต่อสู้เพื่อให้เกิดรัฐอิสลามนั้นมีหลายขั้นตอน อันดับแรก ต้องปรับปรุงศีลธรรมของตนเองเสียก่อน สอง เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวแห่ง usroh ที่ปฏิญาณว่าจะคอยชี้นำ ช่วยเหลือและควบคุมผู้อื่นให้ยืนอยู่บนวิถีแห่งความถูกต้อง ขั้นตอนที่สาม การรวมตัวของusroh ต่างๆเพื่อก่อให้เกิดชุมชนแห่งศาสนาอิสลาม (Jamaah Islamiyah) ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น และขั้นตอนสุดท้ายคือ การรวมตัวกันของชุมชนทั้งหลายเพื่อก่อตั้งเป็นรัฐอิสลาม

ทั้งSungkar และ Ba'asyir สร้างเครือข่าย usroh ด้วยการจัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่าอัล – มุคมิน ผู้ที่จบออกไปแล้วได้ถือเอาสมาคมนี้เป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อรัฐอิสลาม แม้ว่านักเรียนเก่าใน

สมาคมจะมีอาชีพที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนจะมีความเห็นตรงกันอยู่เรื่องหนึ่ง นั่นคือการต่อต้านระบบการปกครองของประธานาธิบดีซูฮาร์โต และมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างชุมชนมุสลิมอย่างแท้จริง ต่อมา Sungkar และ Ba'asyir ได้ตัดสินใจนำอุดมการณ์ในการสร้างชุมชนศาสนาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการดาร์ุล อิสลามแห่งเมืองโซโล จังหวัดชวากลางเมื่อค.ศ. 1976 การเข้าร่วมกับขบวนการดาร์ุล อิสลามนี้ทำให้ทั้งสองมีโอกาสติดต่อกับสมาชิกกลุ่มซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นทหารปลดประจำการทั้งสิ้น และนั่นก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ Sungkar และ Ba'asyir เริ่มซึมซับว่า การใช้ความรุนแรงก็เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรัฐอิสลามไม่น้อย ดังนั้น ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1977 Sungkar และ Ba'asyir จึงได้ก่อตั้งองค์กรชื่อว่า Jamaah Mujahidin Anshorullah (JMA) ขึ้น องค์กรนี้หลายคนเชื่อว่าเป็นองค์กรแรกเริ่มก่อนจะพัฒนามาเป็นองค์กรก่อการร้าย Jamaah Islamiyah หรือ JI อย่างในปัจจุบัน เมื่อถึงตรงนี้ ทั้ง Sungkar และ Ba'asyir ได้ยอมรับหลักการใช้ความรุนแรงอย่างจริงจัง ทั้งสองได้มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงของขบวนการใต้ดินที่ประสงค์จะสร้างรัฐอิสลามเช่นกันคือขบวนการ Komando Jihad หลายๆ กิจกรรมมีส่วนคล้ายคลึงกับปฏิบัติการของ JI ในขณะนี้ อาทิ การวางระเบิดในท่ารถโดยสาร และโรงพยาบาล

อย่างไรก็ดี Sungkar และ Ba'asyir เกี่ยวข้องอยู่ใน Komando Jihad ได้ไม่นานก็ถูกจับได้ใน ค.ศ. 1978 ด้วยข้อหามีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการดังกล่าว รับโทษจำคุก 9 ปี แต่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดใน ค.ศ. 1982 สองปีต่อมา ทั้งสองมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ Tanjung Priok ซึ่งกองกำลังรักษาความมั่นคงได้ทำการสังหารคนมุสลิมจำนวน 100 คน คราวนี้ถูกตั้งข้อหาบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติซึ่งจะต้องได้รับโทษอย่างรุนแรง แต่ Sungkar และ Ba'asyir พร้อมผู้ติดตามจำนวนหนึ่งหลบหนีไปมาเลเซียได้ใน ค.ศ. 1985 ในช่วงต้น ทั้งหมดไปอาศัยอยู่กับผู้นำศาสนาท่านหนึ่งที่เมืองกัวลาปิลlah (Kuala Pilah) ทางตะวันออกเฉียงใต้ของกัวลาลัมเปอร์ไป 250 กิโลเมตร ขณะหลบหนีอยู่ในมาเลเซียทั้ง Sungkar และ Ba'asyir ต่างก็ใช้นามแฝงทั้งคู่ Sungkar ใช้ชื่อ Abdul Halim และ Ba'asyir ใช้ชื่อ Abdus Samad⁴

หลายปีต่อมา ทั้งสองใช้กิจกรรมทางศาสนาเป็นช่องทางให้เกิดการสนับสนุนทางการเงินจากผู้ศรัทธาต่อการสอนศาสนาของพวกเขา จนในที่สุดก็สามารถซื้อทรัพย์สินมาเป็นของตนเองได้ ในขณะเดียวกันเครือข่ายชุมชนอิสลามได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เป็นเพราะทั้งสองได้ใช้วิธีการตั้งกลุ่มอ่านคัมภีร์อัล – กุรอานในทุกๆ ที่ที่ไปถึง นอกจากนี้ Sungkar และ Ba'asyir ยังได้รับเชิญให้เป็นผู้นำสวดทั้งในมาเลเซียและที่สิงคโปร์อีกด้วย

ค.ศ. 1992 Sungkar และ Ba'asyir ก่อตั้งโรงเรียนปอเนาะชื่อ Luqmanul Hakiem ขึ้นที่เมืองอูลู ตีรัม (Ulu Tiram) ทางใต้สุดของรัฐยะโฮร์ (State of Johore) ประเทศมาเลเซีย โดยมีรูปแบบและ

วิธีการเรียนการสอนเหมือนกับที่โรงเรียนปอเนาะอัล – มุคมินในโซโลทุกประการ นอกจากนี้ Ba'asyir ยังได้ก่อตั้งชุมชนมุสลิมในมาเลเซียและเรียกชื่อชุมชนนี้ว่า “As – Sunnah” การกระทำครั้งนี้ของ Ba'asyir ถือได้ว่าเป็นการสร้างเครือข่ายชุมชนมุสลิมนอกอินโดนีเซียเป็นครั้งแรก และได้ขยายไปยังสิงคโปร์ในเวลาต่อมา จนกระทั่งฝั่งรากลึกลูกอยู่ทั้งในมาเลเซียและสิงคโปร์ในที่สุด อนึ่ง ในระหว่างที่อยู่ในมาเลเซียนี้เองที่อุดมการณ์สร้างชุมชนอิสลามได้วิวัฒนาการเป็นการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์เพื่อก่อตั้งรัฐอิสลามที่เรียกกันว่า “Global Salafi Jihad”

วัตถุประสงค์ของญามาอะห์ อิสลามียาห์ (Jamaah Islamiyah)

1. เพื่อสถาปนารัฐอิสลามอันประกอบด้วยมาเลเซีย อินโดนีเซีย ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ (มินดาเนา) และอาจขยายไปถึงสิงคโปร์ บรูไน และทางตอนใต้ของประเทศไทย
2. ต้องการมีส่วนร่วมในอุดมการณ์ต่อต้านตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตร และร่วมทำสงครามศาสนาซึ่งนำโดยกลุ่มก่อการร้ายอัล – กออิดะห์ (Al – Qa'ida)

พื้นที่ปฏิบัติการ

JI มีพื้นที่ปฏิบัติการแบ่งออกเป็น 4 พื้นที่ (mantiqis) ได้แก่

- พื้นที่ 1 (Mantiqi I) ครอบคลุมมาเลเซีย (ยกเว้นซาราวักและซาบাহ์) สิงคโปร์ ไทย และกัมพูชา ภารกิจหลักคือ จัดหาทุนสำหรับการปฏิบัติการก่อการร้าย
- พื้นที่ 2 (Mantiqi II) ครอบคลุมอินโดนีเซีย ยกเว้นซูลาเวสีและกาลิมันตัน ใช้เป็นพื้นที่ปฏิบัติการก่อการร้าย
- พื้นที่ 3 (Mantiqi III) ครอบคลุมบอร์เนียว ซาราวัก ซาบাহ์ / กาลิมันตันและซูลาเวสี / ฟิลิปปินส์ตอนใต้ เป็นพื้นที่สำหรับฝึกฝนยุทธวิธี
- พื้นที่ 4 (Mantiqi IV) ครอบคลุมออสเตรเลีย และอิเรียน จายา ยังไม่แน่ชัดว่าใช้ทำอะไร แต่เชื่อกันว่าน่าจะคอยจัดหาทุนเหมือนพื้นที่ 1 หรือไม่เช่นนั้นใช้เป็นที่พักซ่อน แวะพัก และเป็นที่วางแผนก่อการร้ายของอัล - กออิดะห์

ยุทธศาสตร์การปฏิบัติการก่อการร้ายยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าใช้รูปแบบใดโดยเฉพาะเจาะจง แต่อย่างไรก็ดี หากพิจารณาจากการจัดแบ่งประเภทของผู้ก่อการร้ายจากลักษณะการปฏิบัติการและความชำนาญ อาจจัดให้ JI อยู่ในกลุ่มก่อการร้ายประเภทที่ 3 คือกลุ่มปฏิวัติหัวรุนแรงและกลุ่มก่อการร้ายเพื่อศาสนา ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ลักษณะทั่วไป

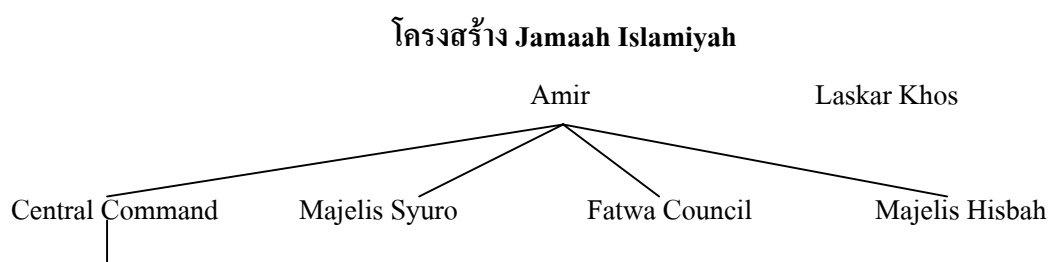
กลุ่มปฏิวัติหัวรุนแรง	นิยมรูปแบบดั้งเดิมที่ใช้ในยุโรปและประเทศละตินช่วงทศวรรษ 1960 และ 1970 ผู้ก่อการร้ายประเภทนี้ค้นหาข้ออ้างยาก การฝึกฝนโดยทั่วไปจะกระทำกันภายในกลุ่ม และมีการส่งไปฝึกยุทธวิธีที่ยากขึ้นในต่างประเทศ การฝึกฝนจะรวมถึงวิธีการหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจ การวางแผนปฏิบัติการ และการเอาตัวรอดในกรณีเพื่อนร่วมทีมถูกจับ
กลุ่มก่อการร้ายเพื่อศาสนา	กลุ่มนี้บางทีเรียกว่ากลุ่มคลั่งศาสนา ผู้ก่อการร้ายประเภทนี้ใช้ชีวิตประจำวันเหมือนคนปกติทั่วไป ในขณะเดียวกันจะมีอุดมการณ์ต่อสู้เพื่อศาสนา และใช้หลักการทางศาสนาเป็นเงื่อนไขเพื่อก่อการร้าย แต่แอบแฝงเป้าหมายทางการเมืองอยู่ด้วย
<u>ลักษณะเฉพาะ</u>	
อายุ	20 – 50 ปี
เพศ	ทั้งชายและหญิง
การศึกษา	ไม่มีการศึกษา จนถึงจบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
พื้นฐานครอบครัว	มาจากครอบครัวปานกลางจนถึงระดับบน
ประวัติอาชญากรรม	ไม่มี หรือมีความเกี่ยวข้องน้อยที่สุดก่อนจะเข้ากลุ่ม
ประวัติทางทหาร	มีจำนวนหนึ่งเป็นทหารปลดประจำการ
<u>ลักษณะการปฏิบัติการ</u>	การใช้ระเบิด ลอบวางเพลิง ลอบสังหาร การโจมตีย่อยๆ ลักพาตัว การโจมตีโดยใช้สารเคมีแบบดั้งเดิม (rudimentary chemical attack) การปฏิบัติการตามยุทธวิธี

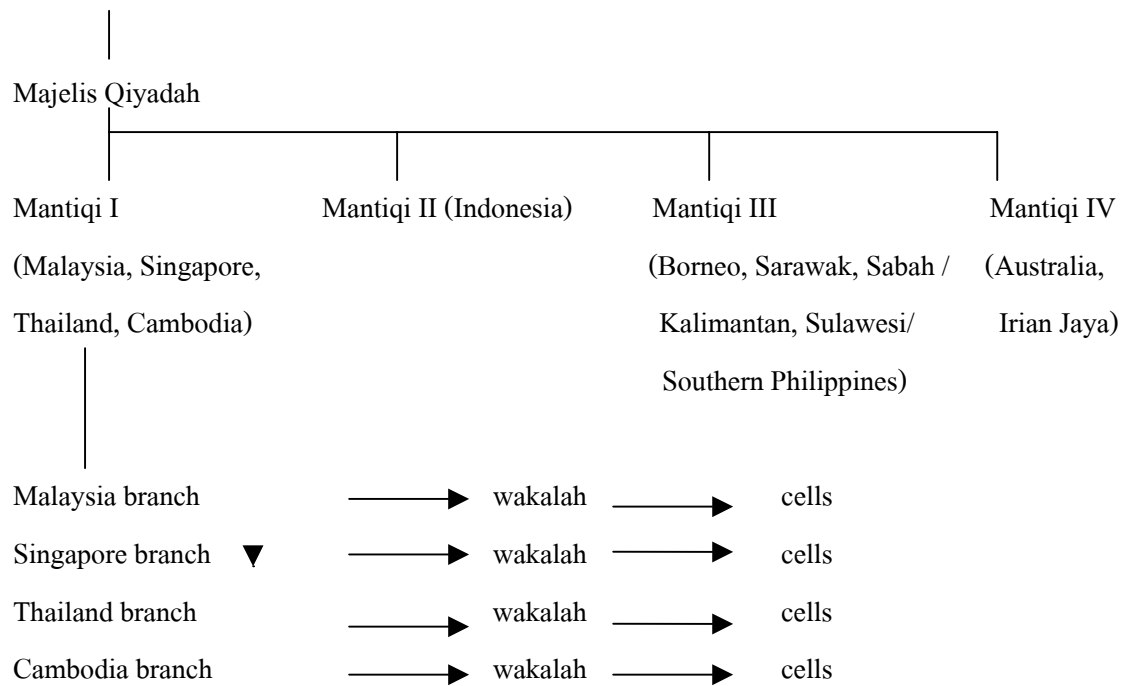
โครงสร้างองค์กรและเครือข่าย

โครงสร้างของ JI ได้รับการเปิดเผยหลังจากผู้นำสำคัญหลายคนถูกจับ ทำให้ได้ทราบกันว่ามีการกำหนดโครงสร้างขึ้นมาอย่างเป็นทางการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1996 โดย Sungkar ร่วมกับทหารปลดประจำการชาวอัฟกันกลุ่มหนึ่งช่วยกันกำหนดโครงสร้างที่เหมาะสมให้องค์กร และบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรลงในหนังสือชื่อว่า General Guidelines for the Jemaah Islamiyah Struggle (Pedoman Umum Perjuangan al-Jamaah al-Islamiyah)⁶ จากหนังสือเล่มนี้ทำให้เห็นภาพโครงสร้างของ JI อย่างชัดเจน ตำแหน่งสูงสุดของ JI เรียกว่า *amir* ซึ่งก็คือ Abdullah Sungkar เมื่อ Sungkar เสียชีวิตลง Abu Bakar Ba'asyir รั้งตำแหน่งนี้ต่อจนกระทั่งถูกจับ ตำแหน่งจึงตกเป็นของ Abu Rusdan นามแฝงว่า Thoriquddin ซึ่งต่อมาถูกจับได้ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2003 ปัจจุบันยังไม่

ทราบแน่ชัดว่ามีการแต่งตั้ง *amir* คนใหม่หรือยัง ถัดจาก *amir* ลงมาประกอบด้วยสภา 4 สภา ได้แก่ สภาการปกครอง (*majelis qiyadah*) สภาศาสนา (*majelis syuro*) สภาวินิจัยทางศาสนา (*fatwa council*) และสภากฎหมายและวินัย (*majelis hisbah*) สมาชิกทุกคนทั้ง 4 สภาจะได้รับการแต่งตั้งโดย *amir* แต่เพียงผู้เดียว มี 3 สภาขึ้นตรงอยู่กับ *amir* ยกเว้นสภาการปกครองที่อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานเฉพาะคือ กองบัญชาการกลาง (*qiyadah markaziyah*) ทั้งนี้ หัวหน้าสภาการปกครองจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้นำแต่ละ *mantiqis* และ *wakalahs*

Mantiqis เป็นพื้นที่หรือเขตปฏิบัติการของ *Jl* เฉพาะ *mantiqi I* ประกอบไปด้วยสาขา (*branches*) 4 สาขา แต่ละสาขายังแบ่งออกเป็น *wakalas* หรือสาขาย่อยอีกจำนวนหนึ่ง ภายใน *wakalas* ก็จะแบ่งออกเป็น *cells* หรือหน่วยปฏิบัติการย่อยอีกชั้นหนึ่ง การทำงานของแต่ละ *wakalah* เป็นอิสระและไม่ก้าวท้าวกัน นอกจากนี้ *Jl* ยังมีหน่วยปฏิบัติการพิเศษเรียกว่า *Laskar Khos* มีหัวหน้าควบคุมต่างหากและไม่ขึ้นตรงกับ *wakalas* แต่จะฟังคำสั่งจากกองบัญชาการกลางเท่านั้น ปฏิบัติการของ *Laskar Khos* เป็นความลับที่สุด คือ ไม่มีใครล่วงรู้ได้นอกจากหัวหน้าทีมและสมาชิกที่มีอยู่ราว 10 – 15 คน สมาชิกใน *Laskar Khos* ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเข้มข้นอย่างน้อย 2 เดือนก่อนจะเข้าประจำการ

ที่มา : รวบรวมและประยุกต์จาก Ministry of Home Affairs. The Republic of Singapore. (2003). White Paper: The Jemaah Islamiyah Arrests and the Threat of Terrorism. ; Sidney Jones. (2003). Jemaah Islamiyah in Southeast Asia: Damaged But Still Dangerous. International Crisis Group Report No.63 ; and Wayne Turnbull. (2003). A Tangle Web of Southeast Asian Islamic Terrorism: The Jemaah Islamiyah Terrorist Network. California: Monterey Institute of International Studies.

โครงสร้างและกิจกรรม

Mantiqi I: มาเลเซีย (ยกเว้นซาราวักและซาบะห์) สิงคโปร์ ไทย และกัมพูชา

M1 เป็นส่วนที่เก่าแก่ที่สุดของ JI ครอบคลุมพื้นที่มาเลเซีย (ยกเว้นซาราวักและซาบะห์) สิงคโปร์ ไทย และกัมพูชา ควบคุมโดย Hambali จนถึงต้นค.ศ. 2002 หลังจากนั้นจนถึงปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของ Ali Gufon หรือที่รู้จักกันในนามแฝงว่า Mukhlas เนื่องจาก Hambali ถูกฝ่ายความมั่นคงของรัฐบาลสิงคโปร์กดดันอย่างหนัก จนต้องหนีมาหลบซ่อนตัวอยู่ในประเทศไทย และถูกจับกุมได้ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 2003 ภารกิจหลักของ M1 คือ จัดหาทุนทรัพย์และอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการก่อการร้าย

M1 ประกอบด้วยสาขาอีก 4 สาขา ดังนี้

1. Malaysian branch

Malaysia branch เป็นสาขาที่ใหญ่ที่สุดของ JI เฉพาะที่สาขานี้เพียงแห่งเดียวมีสมาชิกราว 200 คน⁷ M1 จะรับผิดชอบด้านการหาทุนและอาวุธยุทโธปกรณ์ให้องค์กร ก่อนหน้าค.ศ. 2002

หัวหน้าสาขา คือ Faiz Bafana หลังจากถูกจับกุมจึงตกเป็นของ Abu Hanafiah Malaysian branch ยังประกอบด้วยสาขาย่อยลงไปอีกเรียกว่า *wakalah* จำนวน 6 สาขา ได้แก่⁸

- *wakalah* Kuala Lumpur
- *wakalah* Johor
- *wakalah* Kuantan
- *wakalah* Perak
- *wakalah* Kelantan
- *wakalah* Negeri Sembilan

ภารกิจหลักของแต่ละ *wakalah* ถูกกำหนดจากระดับ branch มีทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ 1) ให้คำแนะนำและฝึกอบรมเบื้องต้นแก่สมาชิกใหม่ 2) ประสานงานกิจกรรม “ญิฮาด” (jihad) ในมาเลเซีย อินโดนีเซียให้เป็นไปได้ด้วยดี 3) จัดตั้งและช่วยกันดูแลบริษัทต่างๆที่ตั้งขึ้นมาบังหน้า 4) จัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์และวัสดุในการผลิตระเบิด และ 5) ติดต่อประสานงานกับองค์กรเครือข่าย Kumpulan Militan Malaysia (KMM) ในมาเลเซีย

การฝึกฝนอบรมเบื้องต้นดำเนินการที่แคมป์แห่งหนึ่งใน *wakalah* Negeri Sembilan ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของมาเลเซีย สมาชิกใหม่ทุกคนที่จะเข้าฝึกต้องมีจดหมายรับรองจากโรงเรียนสอนศาสนาในปาเกิสถานว่าได้ผ่านการเรียนศาสนาที่นั่นมาแล้ว ที่นี้ทุกคนจะได้รับการฝึกอบรมทั้งการทำร่างกายให้แข็งแรงและเรียนรู้อุดมการณ์ของ JI จากนั้น จะจะถูกส่งไปฝึกทางทหารที่แคมป์อัล-กออิดะห์ในอัฟกานิสถาน

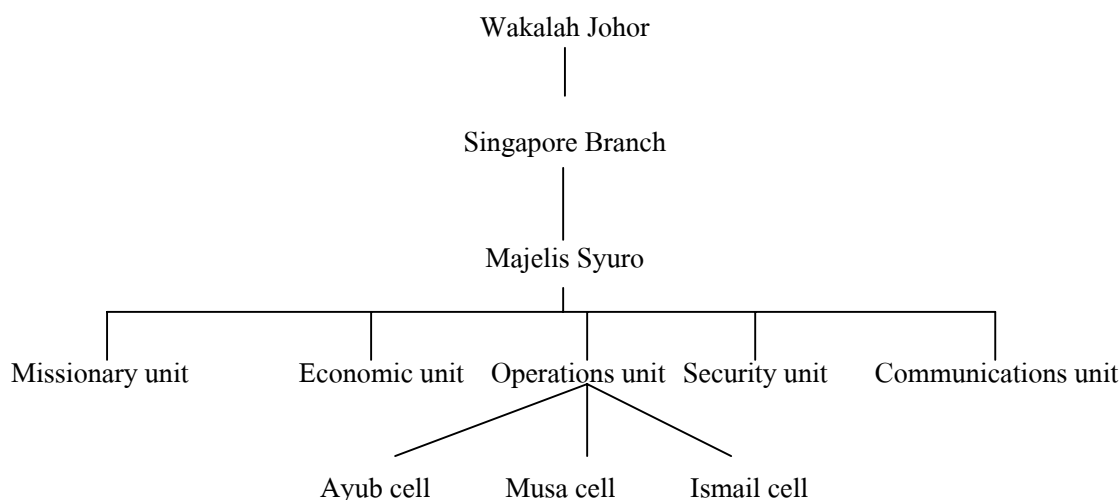
การหาทุนของ Malaysia branch กระทำโดยการดำเนินธุรกิจบังหน้า โดยมีการเปิดบริษัทขึ้นมาถึง 4 บริษัท ได้แก่

- 1) Konsojaya⁹ เป็นบริษัทดำเนินธุรกิจส่งออกน้ำมันปาล์ม ตั้งขึ้นโดย Hambali ทำการส่งน้ำมันปาล์มไปอัฟกานิสถานโดยเฉพาะ ค.ศ. 1993 Hambali ใช้บริษัทนี้เป็นช่องทางส่งเงินให้ Ramzi Yousef และ Wali Khan ระหว่างหลบหนีอยู่ในฟิลิปปินส์
- 2) Green Laboratory Medicine¹⁰ ตั้งขึ้นโดย Yazid Sufaat นักชีวเคมีและอดีตทหารชาวมาเลเซีย จัดทะเบียนดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับยา แต่ความจริงใช้เป็นช่องทางซื้อและเก็บรักษาแอมโมเนียม ไนเตรต เพื่อนำมาใช้ผลิตระเบิด
- 3) Infocus Technology เป็นบริษัทที่ Sufaat ตั้งขึ้นเพื่อเป็นช่องทางส่งสมาชิก JI ไปฝังตัวในสหรัฐอเมริกา
- 4) Secure Valley ตั้งขึ้นโดย Sufaat เช่นกัน แต่ยังไม่มียางานการใช้บริษัทนี้เป็นเครื่องมือก่อการร้าย

Sufaat คูเลตุรกีทั้ง 4 บริษัทอยู่จนถึงเดือนธันวาคม ค.ศ. 2001ก็ถูกเจ้าหน้าที่มาเลเซียจับกุมได้ ขณะเดินทางกลับจากอัฟกานิสถาน ตั้งแต่นั้นมา บริษัททั้งหมดจึงถูกเปิดเผยและถูกสั่งปิดโดยรัฐบาลมาเลเซียในทันที

2. Singapore branch

Singapore branch อยู่ภายใต้ wakalah Johor ของ Malaysian branch อีกทีหนึ่ง หัวหน้า Singapore branch คนแรกคือ Haji Ibrahim bin Haji Maidin Maidin ได้รับการฝึกฝนทางทหารจากแคมป์ฝึกอัล - กอิดะห์เมื่อ ค.ศ. 1993 หลังจากถูกรัฐบาลสิงคโปร์จับกุมได้เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2001 ตำแหน่งหัวหน้าตกเป็นของ Mas Selamat bin Kastari แต่ดูแลอยู่ได้ไม่นานก็ถูกรัฐบาลอินโดนีเซียจับได้เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2003 ใน Singapore branch จะมีสภาพที่ปรึกษาภายใน (Majelis Syuro) ซึ่งจะคอยดูแลหน่วยงานต่างๆที่มีอยู่ 5 หน่วย¹¹ ได้แก่ 1) Missionary unit 2) Economic unit 3) Operations unit 4) Security unit และ 5) Communication unit ทั้งนี้ ภายใต้ Operations unit ยังมีเซลล์หรือหน่วยปฏิบัติการย่อยอีก 3 เซลล์ ได้แก่ 1) Ayub cell 2) Musa cell และ 3) Ismail cell¹² แต่ละเซลล์จะมีสมาชิกอยู่เพียง 4 – 5 คน

ทั้ง 3 เซลล์มีภารกิจหลักคอยสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงให้แก่สมาชิกที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการโจมตี สมาชิกส่วนใหญ่ในแต่ละเซลล์มีการศึกษา และมาจากชนชั้นกลางซึ่งไม่มีทำที่ใดๆแสดงให้เห็นว่าเป็นมุสลิมหัวรุนแรงเลย นอกจากนี้ ยังดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ไม่ได้ถูกกดขี่ใดๆ แต่หลังจากได้ฟังคำสวดลัทธิอาบิจาก Maidin ทั้งหมดก็เลิกไปมัสยิดในชุมชนที่เคยไปเป็นประจำ เพราะมัสยิดเหล่านี้ไม่ได้สวดมนต์ตามลัทธิอาบิ สมาชิกเหล่านี้ดำรงชีวิตเหมือนคนธรรมดาทั่วไป มีทั้งอาชีพคนขับรถ วิศวกร และทำงานโรงพิมพ์ เป็นต้น¹³

Ayub เป็นเซลล์แรกสุดในสิงคโปร์ ผู้นำคนแรกเป็นช่างพิมพ์วัย 39 ปี ‘Mohammed Khalim Jaffar’ ซึ่งเข้าสู่องค์กร JI หลังจากเรียนศาสนากับ Maidin ในค.ศ. 1989 ถึง 1990 สมาชิกสำคัญของเซลล์อีก 2 คนคือ Hashim bin Abas และ Ja’afar bin Mistooki

Musa cell ร่วมกันดูแลโดย Mohammad Ellias อดีตพลทหารยศสิบตรีแห่งกองทัพบก สิงคโปร์วัยเพียง 29 ปี และ Mohammed Nazir bin Mohammed Uthman อดีตผู้ช่วยจราจรทางเรือ (ship traffic assistant) แห่งกองกำลังป้องกันชายฝั่งสิงคโปร์ (Singapore Coastal Defense Force) วัย 27 ปี สมาชิกสำคัญอีก 2 คนได้แก่ Adnan bin Musa และ Fathi bin Abu Bakar Bafana

สำหรับ Ismail นั้นเป็นเซลล์ล่าสุดของ Singapore branch ตั้งขึ้นหลังเกิดเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 หัวหน้าเซลล์คือ Halim bin Hussain

เซลล์ต่างๆในสิงคโปร์เริ่มกระจายตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา เนื่องจากถูกฝ่ายความมั่นคงสิงคโปร์กดดันและกวาดล้างอย่างหนักหลังจากเหตุการณ์ “ปฏิบัติการ JIBRIL”¹⁴ ซึ่งเป็นปฏิบัติการที่มีเป้าหมายโจมตีคนและผลประโยชน์ของสหรัฐฯในสิงคโปร์อย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธี “truck bomb” ปฏิบัติการนี้ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจาก Mohammad Atef และสมาชิกระดับสูงของอัล - กออิดะห์ในอัฟกานิสถานโดยเฉพาะการจัดหาเมื่อระเบิดพลีชีพจากต่างประเทศให้

3. Thailand branch

Thailand branch กลายเป็นที่สนใจขึ้นมาทันทีหลังฝ่ายความมั่นคงของสิงคโปร์จับกุม Arifin bin Ali (ใช้นามแฝง John Wong Ah Hung) สมาชิก Singapore wakalah เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ. 2003 และมีการขัดทอลถึงสมาชิก JI ในประเทศไทยที่กำลังเคลื่อนไหวอยู่ได้แก่นายแพทย์เวมาหะดี แวดาโอะ แพทย์ประจำโรงพยาบาลนราธิวาส นายมัศรู หะยิ้อับดุลละห์ พร้อมบุตรชายนายมูญาฮิด หะยิ้อับดุลละห์ และนายสมาน แวกะจิ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้เข้าจับกุมผู้ต้องสงสัยทั้งหมดเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ค.ศ. 2003¹⁵ ในข้อหากระทำการใดๆ เพื่อให้เกิดเหตุภัยแก่ประเทศจากภายนอก เป็นสมาชิกกลุ่มเจไอ อังยีและช่องโจร¹⁶

Arifin bin Ali เคยเป็นผู้ฝึกสอนในแคมป์ Abu Bakar ในฟิลิปปินส์ หลบหนีเข้ามาในไทยหลังปฏิบัติการ JIBRIL ล้มเหลว¹⁷ เมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทย Arifin ได้ก่อตั้งโรงเรียนปอเนาะชื่อบูรณะเทคโนโลยีที่จังหวัดนราธิวาส เพื่อใช้เป็นศูนย์ประสานงานวางแผนโจมตีเป้าหมายต่างๆทั่วประเทศ และมอบหมายให้มัศรูเป็นผู้ดูแล ซึ่งมัศรูนั้นมีประวัติว่าได้รับการฝึกทางทหาร

ในประเทศลิเบียมาก่อน และได้ชักชวนบุตรชายเข้าร่วมอุดมการณ์ด้วยในเวลาต่อมา สำหรับหมอแวนั้น ก่อนจะถูกทางการไทยจับกุม ทำงานเป็นแพทย์และเจ้าของร้านขายยา หลังถูกจับกุมเจ้าหน้าที่เปิดเผยว่าเขาจบการศึกษาจาก Azhase Islamic College ประเทศอียิปต์ และเคยร่วมงานกับองค์การก่อการร้ายระหว่างประเทศมาก่อน¹⁸

ช่วงเวลาที่ Arifin ดูแล Thailand branch อยู่ นั้น เขาได้วางแผนโจมตีสถานที่สำคัญที่เป็นผลประโยชน์ของสหรัฐฯ อังกฤษ ออสเตรเลีย อิสราเอลและสิงคโปร์ในกรุงเทพฯ ด้วยวิธีคาร์บอมบ์ นอกจากนี้ ยังมีแผนโจมตีเป้าหมายที่เป็น ‘soft target’ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่มีชาวต่างประเทศอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณถนนข้าวสารและซอยนานา รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างพัทยา และภูเก็ต

4. Cambodia branch

หลังจากทางการกัมพูชาสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยว่าเป็นสมาชิก JI ได้ 3 คน เป็นคนไทย 2 และอียิปต์ 1 และยังจับได้ชาวต่างชาติ 28 คนที่เป็นครูสอนอยู่ในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามนอกกรุงพนมเปญให้ออกนอกประเทศ แสดงให้เห็นว่า JI ได้ขยายเครือข่ายมาถึงชุมชนมุสลิมในกัมพูชาแล้ว¹⁹ เนื่องจากข้อมูลจากทางสหรัฐฯ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของกัมพูชาจึงสามารถตามรอยองค์การ Umm al – Qura ซึ่งเป็นองค์กรมุสลิมที่ได้รับการสนับสนุนจากซาอุดีอาระเบีย กิจกรรมหลักๆ ขององค์กรคือจัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม และจัดโครงการช่วยเหลือแก่ชาวมุสลิมซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยมุสลิมในกัมพูชา ผู้อำนวยการเป็นคนอียิปต์ชื่อ Esam Muhammad Khair Ali ที่ถูกจับพร้อมคนไทย 2 คนไปเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม ค.ศ. 2003 ทั้งหมดถูกตั้งข้อหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ JI²⁰

ก่อนหน้านี้ Hambali จะถูกจับในประเทศไทย ได้หลบซ่อนตัวอยู่ในโรงแรมราคาอุกในกรุงพนมเปญใกล้ๆ กับมัสยิดคูไบ เขาหลบอยู่บริเวณนี้ตั้งแต่เดือนกันยายน ค.ศ. 2002 ถึงเดือนมีนาคม ค.ศ. 2003 Hambali มีพาสปอร์ตกัมพูชาซึ่งได้จากการแต่งงานกับผู้หญิงกัมพูชาคนหนึ่ง ทั้งนี้ นอกจากจะใช้เป็นที่หลบซ่อนหลังเหตุการณ์ระเบิดที่เกาะบาห์ลีแล้ว Hambali ยังเริ่มสร้างเซลล์ในกัมพูชาโดยผ่านองค์กร Umm al – Qura

Mantiqi II: อินโดนีเซีย (ยกเว้นชูลาเวซีและกาลิมันตัน)

M2 ควบคุมโดย Abdullah Anshori (ใช้นามแฝงว่า Abu Fatih) M2 มีความเชื่อมโยงกับกลุ่ม Majelis Mujahidin Indonesia (MMI) ซึ่งก่อตั้งโดย Ba’asyir อย่างใกล้ชิด Anshori นั้นเป็นผู้ช่วยและติดตาม Ba’asyir มาเป็นเวลานานตั้งแต่สมัยที่ถูกกวาดจับโดยอดีตประธานาธิบดีซูฮาร์โต

ด้วยข้อหาเป็นมุสลิมหัวรุนแรงในช่วงทศวรรษ 1980 ปฏิบัติการสำคัญของ M2 ที่ผ่านมาก็คือการต่อต้านคนที่นับถือศาสนาคริสต์ในจังหวัดมาลุกู (Maluku) ประเทศอินโดนีเซีย

Mantiqi III: บอร์เนียว ชาราวักและซาบาห์ในมาเลเซีย / ซูลาเวสีและกาลิมันตันในอินโดนีเซีย / ฟิลิปปินส์ตอนใต้

M3 ถือกำเนิดขึ้นกลางทศวรรษ 1990 ใช้เป็นที่ฝึกฝนยุทธวิธีสำหรับสมาชิก และบ่อยครั้งใช้เป็นฐานการขนส่งที่สำคัญ เช่นกรณีการขนส่งอาวุธปืน ระเบิดและอุปกรณ์อื่นๆให้กลุ่มแบ่งแยกดินแดน MILF (Moro Islamic Liberation Front) ไว้ต่อสู้กับรัฐบาลฟิลิปปินส์มาโดยตลอด ผู้นำ M3 คนปัจจุบันคือ Nasir Abbas โดยเข้ามารับตำแหน่งแทน Fathur Rohman al – Ghozie ซึ่งถูกจับได้เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2002 al – Ghozie มีโอกาสเรียนศาสนาที่ปอเนาะ Al – Mukmin ที่ก่อตั้งโดย Ba'asyir ที่นี่เป็นจุดกำเนิดของความสัมพันธ์ครั้งแรกระหว่างเขา กับ Ba'asyir และ JI หลังเรียนจบในค.ศ. 1990 ได้เดินทางไปศึกษาศาสนาต่อที่โรงเรียน Al – Maududi ประเทศปากีสถานซึ่งมีการฝึกทางทหารด้วยเป็นเวลา 5 ปี ขณะอยู่ที่นั่น al – Ghozie ได้รับการชักชวนให้มาร่วมกิจกรรมกับ JI และกลายมาเป็นผู้นำของ M3 ในที่สุด

ส่วนกลุ่ม MILF นั้น นอกจากจะติดต่อกับ M3 ในฐานะแหล่งส่งส่วยอาวุธยุทธโปกรณ์แล้ว ยังได้ส่งสมาชิกไปฝึกที่ Al – Maududi ด้วย หนึ่งในจำนวนสมาชิกที่ได้ไปฝึกที่นั่นคือ Saifullah Yunus หรือนามแฝง Muklis ผู้ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นผู้บัญชาการกองกำลังปฏิบัติการพิเศษของ MILF และมีส่วนสำคัญในเหตุการณ์วางระเบิดสถานีรถไฟใต้ดินกลางกรุงมะนิลาเมื่อ ค.ศ. 2000²¹

M3 มีความสัมพันธ์กับกลุ่ม MILF อย่างใกล้ชิด เห็นได้จากกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะของการประสานและสนับสนุนกิจกรรมของ MILF ตลอดมา รวมไปถึงการขอใช้แคมป์ Abu Bakar ของ MILF สร้างแคมป์ย่อยขึ้นภายในนั้นเพื่อใช้เป็นที่ฝึกสำหรับสมาชิก JI โดยเฉพาะมาตั้งแต่ ค.ศ. 1995 อนึ่ง นอกจากแคมป์ย่อยของ JI แล้ว ภายในแคมป์ Abu Bakar ยังมีแคมป์สำหรับเป็นที่ฝึกของผู้ก่อการร้ายระหว่างประเทศอื่นๆรวมทั้งหมด 3 แคมป์ย่อย ดังนี้

- Hodaybiyya Camp
- Vietnam Camp
- Palestine Camp

Hodaybiyya และ Vietnam จัดไว้สำหรับสมาชิก JI จากมาเลเซียและอินโดนีเซีย โดยมี al – Ghozie เคยทำการสอนที่นี่ด้วย ส่วน Palestine จัดไว้สำหรับผู้ก่อการร้ายจากภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเฉพาะ หลังจากถูกกองกำลังของรัฐบาลฟิลิปปินส์ทำลายแคมป์ M3 จึงต้องหาฐานฝึกแห่งใหม่ ในที่สุดก็ได้ที่ตั้งฐานฝึกใหม่ที่จังหวัดซูลาเวสีกลาง ประเทศอินโดนีเซีย โดยอยู่บริเวณชานเมืองโป

โซและเรียกแคมป์นี้ว่าแคมป์โปโซ (Poso camp) ทั้งนี้ การก่อตั้งแคมป์โปโซผู้มีบทบาทหลักกลับไม่ใช่ al – Ghazie เนื่องจากต้องหลบซ่อนตัวหลังเหตุการณ์ระเบิดในกรุงมะนิลา ค.ศ. 2000 แต่เป็นสมาชิก JI ชาวอินโดนีเซียชื่อ Parlindungan Siregar โดยมี Abu Dada สมาชิกระดับหัวแถวของอัล – กออิดะห์คอยให้การสนับสนุน หลังจากก่อตั้งแคมป์แล้วเสร็จ มอบหมายให้ Omar Bandon อดีตทหารในสงครามอัฟกันเป็นผู้ดูแล ภายในแคมป์ประกอบด้วยหมู่บ้านเล็กๆ 8 – 10 หมู่บ้าน พร้อมด้วยสนามฝึกและฐานจำลองการรบอย่างดี อย่างไรก็ตามแคมป์โปโซถูกทางการอินโดนีเซียทำลายลงได้เมื่อค.ศ. 2001 หลังจากสมาชิกอัล – กออิดะห์คนหนึ่งถูกจับที่สเปนและสารภาพว่าเคยรับการฝึกทางทหารที่แคมป์นี้

Mantiqi IV: ออสเตรเลียและอิเรียน จายา

M4 เป็นพื้นที่ล่าสุดของ JI ขึ้นตรงกับ M2 อินโดนีเซียอีกทีหนึ่ง ข้อมูลทางด้านโครงสร้างและกิจกรรมยังไม่ชัดเจน มีเพียงข้อมูลคร่าวๆจากทางออสเตรเลียที่พยายามสืบค้นว่า น่าจะใช้เป็นที่หลบซ่อนตัว แะพักและปลอมแปลงเอกสาร ผู้ที่ต้องสงสัยว่าเป็นหัวหน้า wakalah ออสเตรเลียคือ Abdul Rahmin Ayub

Wakalah ออสเตรเลียมีฐานปฏิบัติการอยู่แถวๆซานเมือง Dee Why ในนครซิดนีย์ กิจกรรมหลักๆที่ทางออสเตรเลียพอจะทราบคือ โครงการหาทุนเพื่อจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นสำหรับการก่อการร้าย โครงการหาทุนและการขนส่งวัสดุภายใน wakalah ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากองค์กรมุสลิมหัวรุนแรงสองแห่งในออสเตรเลีย ได้แก่ ขบวนการเยาวชนมุสลิม (Islamic Youth Movement) และองค์กร Al – Sunna Wal Jamma ทั้งสององค์กรยึดถือหลักการใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการต่อสู้คล้ายๆกับ JI ทั้งนี้ จากการสนับสนุนขององค์กรทั้งสองส่งผลให้ wakalah ออสเตรเลียสามารถหาทุนได้เป็นจำนวนถึง 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อใช้ในการจัดหายานพาหนะสำหรับอำนวยความสะดวกแก่สมาชิก JI ทั่วภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ wakalah ออสเตรเลียยังได้สร้างแคมป์ฝึกเพื่อใช้เป็นสถานที่อบรมและฝึกสอนเบื้องต้นจำนวน 2 แคมป์ แคมป์หนึ่งตั้งอยู่นอกเมืองเพิร์ธ ขณะที่อีกแคมป์หนึ่งอยู่ในบลูแมนแท่นส์ ทางออสเตรเลียมักจะได้อิทธิพลเกี่ยวกับ wakalah ภายในประเทศหลังจากจับผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้ายได้ เช่น ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2002 สมาชิก JI ในออสเตรเลียที่มีหน้าที่คัดสรรคนเข้ารับการฝึกในแคมป์เพิร์ธได้ถูกจับกุมในข้อหาวางแผนระเบิดสถานทูตอิสราเอลในแคนเบอร์รา และสถานกงสุลอิสราเอลในนครซิดนีย์²²

โครงสร้างทางการเงิน

หลังจากมีการจับกุมสมาชิกคนสำคัญได้หลายคนในช่วง ค.ศ. 2003 อาทิ Mohammed Iqbal Rahman (นามแฝง Abu Jibril) Agus Dwikarna และ Faiz bin Abu Bakar Bafana เป็นต้น และหลังจากการสอบสวนที่กินระยะเวลาเกือบ 2 ปี ทำให้ทราบว่าแท้ที่จริง JI ไม่ใช่องค์กรที่ใหญ่โต อาจจะมีสมาชิกอยู่ไม่ถึง 500 คนเสียด้วยซ้ำ²³ แต่ด้วยวิธีการโจมตีเป้าหมายที่เป็น “soft target” ทั่วภูมิภาคซึ่งส่งผลทำลายล้างสูงทำให้ดูเหมือนว่า JI น่าจะมีสมาชิกจำนวนมาก อย่างไรก็ดี แม้ผู้นำสำคัญจะถูกจับเกือบหมด แต่สมาชิกฝ่ายปฏิบัติการหลักๆยังคงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จิตความสามารถในการก่อการร้ายไม่ได้ถดถอยอย่างที่หลายฝ่ายประเมินกัน จะมีก็เพียงการหยุดชะงักชั่วคราวเท่านั้น

สิ่งหนึ่งที่ทำให้ JI ยังคงเคลื่อนไหวอยู่ได้คือการสนับสนุนทางการเงินนั่นเอง หากไม่มีทุนทรัพย์ ไม่ว่า JI หรือกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆคงริเริ่มแผนการใดๆไม่ได้ รัฐบาลหลายประเทศตระหนักในข้อนี้ดีโดยเฉพาะสหรัฐฯซึ่งมีธนาคารที่รับฝากทรัพย์สินของบุคคลซึ่งสอบสวนในภายหลังแล้วพบว่าเป็นผู้ก่อการร้ายอยู่หลายแห่ง เช่นกรณีทรัพย์สินของ Hambali และ Abu Jibril ถูกระงับการเบิกถอนใดๆโดยรัฐบาลสหรัฐฯตามคำสั่งพิเศษที่ 13244 (Executive Order 13244) ลงวันที่ 24 มกราคม ค.ศ. 2003 แต่ยังมีทรัพย์สินอีกจำนวนมากที่รัฐบาลสหรัฐฯยังสามารถใช้อำนาจระงับการเคลื่อนไหวหรือยึดไว้เป็นของรัฐได้ นอกจากนี้ เมื่อต้น ค.ศ. 2003 สำนักงานควบคุมทรัพย์สินต่างประเทศได้ร่างรายชื่อแหล่งทุนทั้งที่เป็นบุคคล องค์กรการกุศลและบริษัทในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รัฐบาลสหรัฐฯเชื่อว่าเป็นแหล่งทุนให้อัล - กออิดะห์และ JI ได้ประมาณ 28 ชื่อ แยกเป็นรายบุคคล 18 คนและเป็นบริษัท 10 แห่ง²⁴

นับตั้งแต่ศูนย์กลางการเงินของอัล-กออิดะห์ในเมืองอาบู ดาบี (Abu Dhabi) และส่วนอื่นๆในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (United Arab Emirates – UAE) ล่มสลายลง อัล - กออิดะห์ได้มุ่งหน้ามายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บทุนแห่งใหม่ และด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ความใกล้ชิดของเครือข่ายทางการเงินระหว่างอัล - กออิดะห์มีมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความสะดวกในการวางแผนปฏิบัติการง่ายขึ้นด้วย ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับแหล่งทุนของ JI จะทำให้รัฐบาลประเทศต่างๆสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ป้องกันการก่อการร้ายได้ระดับหนึ่ง

ส ำ ห ร ั ย JI เองนั้น ใน อดีต จะได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากอัล - กออิดะห์ในการปฏิบัติการแต่ละครั้ง เช่นกรณีปฏิบัติการที่เกาะบาห์ลีเมื่อ ค.ศ. 2002 ต่อมาภายหลังอัล - กออิดะห์ได้ช่วยเหลือและให้คำแนะนำ JI ให้สร้างจิตความสามารถทางการเงินของตนเอง ซึ่งก็ทำได้ในระดับหนึ่ง ปัจจุบัน JI ยังคงต้องพึ่งการสนับสนุนทางการเงินจากอัล - กออิดะห์อยู่บ้าง JI นั้นมีโครงสร้างการเงินที่ค่อนข้างซับซ้อน ใช้การดำเนินธุรกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศบังหน้าเพื่อเป็นตัวจับเคลื่อนให้ได้มาซึ่งทุนทรัพย์ในการก่อการร้าย

แหล่งรายได้หลักๆของ JI มาจาก 3 ทาง ได้แก่

1) การบริจาคเพื่อศาสนาที่เรียกว่า “ชะกาต”

ชะกาตเป็นหนึ่งในหลักปฏิบัติ 5 ประการของศาสนาอิสลามที่กำหนดให้ชาวมุสลิมบริจาคเงินเก็บของตนอย่างน้อยร้อยละ 2.5 ให้คนยากจนทุกปี สมาชิก JI หลายคนที่มีฐานะค่อนข้างดีมักจะบริจาคเงินให้กับองค์กรอยู่เป็นประจำ ที่สำคัญคือ Faiz bin Abu Bakar Bafana นักธุรกิจชาวมาเลเซียที่สนับสนุนทางการเงินแก่ JI อย่างสม่ำเสมอจนกระทั่งได้รับการรับรองจากผู้นำระดับสูงให้เข้าเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาระดับภูมิภาค²⁵

2) จากองค์กรการกุศลมุสลิม (Islamic Charities)

เจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองของอินโดนีเซียเชื่อว่าองค์กรการกุศลมุสลิมในอินโดนีเซียให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ JI ร้อยละ 15 ถึง 20 ของรายได้ทั้งหมดขององค์กร ขณะที่ฟิลิปปินส์ประเมินในประเทศตัวเองไว้สูงถึงร้อยละ 50 - 60²⁶ อันที่จริงศาสนาอิสลามมีหลักปฏิบัติอยู่แล้วว่ามุสลิมทุกคนที่มีรายได้ต้องบริจาคให้คนยากจนหรือองค์กรการกุศลร้อยละ 2.5 ของเงินเดือนทุกปี ที่เรียกว่าชะกาต ดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น แต่ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าคนมุสลิมส่วนใหญ่ไม่ได้ “ชะกาต” ให้รายบุคคล แต่มักจุ่มอบให้ผู้นำชุมชนหรือสถาบันที่เชื่อถือได้อย่างองค์กรเอกชนที่ไม่หวังผลกำไร เมื่อบริจาคไปแล้วมักไม่มีการออกหลักฐานใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งไม่มีการตรวจสอบและควบคุมจากรัฐบาล ดังนั้น จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่กลุ่มก่อการร้ายใช้เป็นแหล่งกระจายเงินให้สมาชิกเพื่อใช้ปฏิบัติการ

3) ฮาวาลา

ฮาวาลาเป็นอีกช่องทางที่ JI และกลุ่มก่อการร้ายต่างๆใช้โอนเงินเพื่อสนับสนุนปฏิบัติการก่อการร้ายทั่วโลก²⁷ ระบบฮาวาลาเป็นวิธีการโอนเงินแบบไม่เป็นทางการจากสถานที่หนึ่งไปอีกสถานที่หนึ่งโดยผ่านทางตัวแทนที่เรียกว่า “hawaladar” มีหลักการทำงานอยู่บนพื้นฐานแห่งความไว้วางใจ หลักการทำงานไม่ซับซ้อน เพียงแค่ลูกค้าจากประเทศต้นทางแจ้งความประสงค์ต้องการโอนเงินแล้วทำการมอบเงินจำนวนนั้นให้แก่ตัวแทนหรือ hawaladar ประเทศต้นทาง ตัวแทนก็จะให้รหัสเพื่อใช้ในการรับเงิน แล้วลูกค้าก็ไปแจ้งให้ผู้รับเงินประเทศปลายทางทราบ ขณะเดียวกัน hawaladar ประเทศต้นทางจะทำการแจ้ง hawaladar ประเทศปลายทางให้ทราบรหัสตัวเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อใช้ตรวจสอบเวลาลูกค้ามาขอรับเงิน ด้วยหลักการทำงานที่ไม่มีหลักฐานแม้แต่ชื่อลูกค้า ส่งผลให้ระบบนี้เป็นที่นิยมสำหรับผู้กระทำความผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ก่อการร้าย วิธีนี้ดูจะเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็วและปลอดภัยที่สุดวิธีหนึ่ง

การคัดเลือกสมาชิกและการฝึกอบรม

การค้นหานักก่อการร้ายที่มีศักยภาพเข้าเป็นสมาชิกองค์กรนั้นเป็นไปอย่างช้าๆและมีขั้นตอน โดยทั่วไปการคัดเลือกสมาชิกขององค์กรที่ใช้ในอินโดนีเซียและมาเลเซียมี 3 ระดับ ได้แก่

- 1) คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ตรงกับวัตถุประสงค์สำคัญขององค์กรคือ การสถาปนารัฐอิสลาม โดยพิจารณาไปถึงพื้นฐานครอบครัวและความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม
- 2) หลังจากคัดเลือกได้แล้ว ผู้ที่ถูกคัดเลือกจะถูกส่งไปเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามภายในประเทศ มีบางส่วนถูกส่งไปเรียนถึงปากิสถานและอัฟกานิสถาน
- 3) ขั้นตอนสุดท้ายเป็นการฝึกฝนทางร่างกายและทางทหาร สถานที่ใช้ฝึกมีทั้งที่แคมป์ของอัล - กออิดะห์ในอัฟกานิสถาน และแคมป์ Abu Bakar กับ Hedaybiyya ของกลุ่ม MILF บนเกาะมินดาเนา สมาชิกทุกคนต้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบระเบิด การการฝึกใช้อาวุธสงครามไม่ว่าจะเป็น AK47s ปืนครก รวมถึงเทคนิคทางทหารทุกรูปแบบ การลาดตระเวน การก่อวินาศกรรม การติดต่อสื่อสารและโครงสร้างของเซลล์ นอกจากนี้ การจำลองการต่อสู้ด้วยปืนเพ้นท์บอล (paint – ball) ซึ่งเป็นกีฬาที่นิยมเล่นกันในสหรัฐฯและประเทศตะวันตกบางประเทศ ก็ถูกนำมาใช้ในการฝึกการยุทธโดยจำลองเป็นสถานการณ์ต่อสู้จริงๆ เพียงแต่ใช้ปืนเพ้นท์บอลเป็นอาวุธเท่านั้น

สำหรับในสิงคโปร์ใช้การสอนศาสนาเป็นหลักเบื้องต้นในการคัดสรรสมาชิกใหม่ โดยมี Ibrahim Maidin เป็นผู้สอน คำสอนของ Maidin ยึดตามอุดมการณ์แห่งดาร์ุล อิสลามและต่อต้านตะวันตกอย่างแท้จริง กระบวนสรรหาสมาชิกของ Maidin มีสองขั้นตอน ขั้นแรก เริ่มจากการแนะนำให้รู้จักชั้นสอนศาสนาของเขา ซึ่งในชั้นเรียนจัดให้มีการสนทนาเกี่ยวกับอูญาดและหลักปฏิบัติของมุสลิมทั่วโลกตามคำสอนแห่งคัมภีร์อัล-กุรอาน จากนั้นเป็นขั้นตอนที่สอง จะเป็นการสำรวจว่านักเรียนคนใดที่มีความสนใจจะเรียนรู้เพิ่มเติมโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามท่ามกลางความขัดแย้ง เช่นกรณีตัวอย่างในอัมบนและมินดาเนา เป็นต้น นักเรียนเหล่านี้จะต้องเรียนเพิ่มเติมหลังจบชั้นเรียนปกติแล้ว หากคนใดไม่ต้องการศึกษาเพิ่มก็จบการเรียนแต่เพียงเท่านี้ ในชั้นเรียนของขั้นตอนที่สองนี้ Maidin จะเป็นผู้ตัดสินใจว่านักเรียนคนใดพร้อมสำหรับการเป็นสมาชิก JI เมื่อได้รับการรับรองจาก Maidin นักเรียนผู้นั้นจะได้รับการอบรมแนะนำให้รู้จัก JI มากขึ้น โดยทั่วไป ทั้งสองขั้นตอนใช้เวลาประมาณ 18 เดือน²⁸ หลังจากนั้น ผู้ที่ผ่านขั้นตอนสุดท้ายได้แล้วจะถูกส่งไปฝึกที่มาเลเซียและอัฟกานิสถาน

เครือข่ายและความสัมพันธ์กับกลุ่มก่อการร้ายอื่น

JI มีเครือข่ายโยงใยกับกลุ่มก่อการร้ายต่างๆมากมายหลายกลุ่ม แต่กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีการช่วยเหลือหรือร่วมงานกันอย่างสม่ำเสมออยู่ไม่กี่กลุ่ม ได้แก่ อัล-กออิดะห์ KMM Laskar Jihad MMI และ MILF

Al - Qa'ida

ความสัมพันธ์ของ JI กับ อัล - กออิดะห์ เริ่มต้นในทศวรรษ 1980 หลังจาก Sungkar เดินทางไปอัฟกานิสถานเพื่อดูแลและปูทางให้สมาชิกขบวนการดาร์ อัลอิสลามในอินโดนีเซีย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในสงครามโซเวียต - อัฟกานิสถาน แต่อย่างไรก็ดี ยังเป็นที่ถกเถียงกันถึงลักษณะความสัมพันธ์ที่แนบชิดระหว่างกลุ่มทั้งสอง ในช่วงแรกนักวิเคราะห์หลายคนเชื่อว่า JI ก็คือสาขาย่อยของอัล - กออิดะห์ที่ปฏิบัติการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่หลังจากมีการสอบสวนสมาชิกทั้งของ JI และอัล - กออิดะห์ที่ถูกจับกุมทำให้ทราบว่า ทั้งสองกลุ่มนี้เป็นองค์กรที่แยกจากกันและมีเป้าหมายคนละอย่าง²⁹ กล่าวคือในขณะที่เป้าหมายของอัล - กออิดะห์เป็นคนตะวันตกและสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ของตะวันตก และครอบคลุมทุกภูมิภาค แต่ JI จะจำกัดขอบเขตการปฏิบัติการอยู่ภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมุ่งหมายจะสร้างรัฐอิสลามเท่านั้น ส่วนการโจมตีเป้าหมายของตะวันตกตามอัล - กออิดะห์นั้นเป็นเพราะเชื่อว่าจะช่วยให้วัตถุประสงค์ของกลุ่มสำเร็จได้เร็วขึ้น

แม้ว่าจะเป็นองค์กรที่แยกจากกันโดยเอกเทศ แต่ทั้งสองกลุ่มก็มีการเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดถึงขนาดว่ามีบางคนเป็นสมาชิกทั้งของ JI และอัล - กออิดะห์ สมาชิก JI ได้รับการเอื้อเพื่อให้ใช้แคมเปญของอัล - กออิดะห์ในปาเลสไตน์และอัฟกานิสถาน และอัล - กออิดะห์ยังได้สนับสนุนทางการเงินแก่ JI ในบางครั้งด้วย³⁰ นอกจากนี้ทั้งสองกลุ่มยังปฏิบัติการร่วมกันในบางกรณีโดยต่างฝ่ายต่างเอื้อประโยชน์ให้กัน คือขณะที่อัล - กออิดะห์สนับสนุนและผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค JI ก็อาจจะคอยจัดหาวัสดุที่จำเป็นในพื้นที่ เช่นอุปกรณ์ทำระเบิด ทั้งนี้ ตั้งแต่ทศวรรษ 1990 สมาชิก JI ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วจะถูกส่งไปฝึกทางทหารในแคมป์ที่อัฟกานิสถาน ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าอัล - กออิดะห์ให้การสนับสนุน JI อย่างจริงจัง เพราะสมาชิกที่มาฝึกที่นี่ไม่จำเป็นต้องทำงานให้ อัล - กออิดะห์ แต่อย่างใด ตรงกันข้าม อัล - กออิดะห์ ต่างหากที่มักจะส่งคนมาช่วยวางแผนโจมตีเป้าหมาย และสนับสนุนทางการเงินมาโดยตลอด รวมทั้งยังเคยส่งมือระเบิดพลีชีพมาไว้ในบางครั้งด้วย

Kumpulan Militan Malaysia (KMM)

KMM หรือกลุ่มนักรบแห่งมาเลเซียก่อตั้งขึ้นเมื่อค.ศ. 1998 เปรียบเสมือนบริวารของ JI มีวัตถุประสงค์ที่ได้แรงบันดาลใจจากคำสอนของ Ba'asyir คือการสถาปนารัฐอิสลามเช่นเดียวกับ JI KMM มีสมาชิกอยู่ราว 65 คน ประมาณ 20 คนเคยฝึกและร่วมรบในอัฟกานิสถาน ผู้นำฝ่ายปฏิบัติการของกลุ่มคือ Nik Adli Nik Aziz เป็นบุตรชายนักการเมืองมาเลเซีย ได้รับการศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนาที่ปาเลสไตน์และได้รับการฝึกกับอัล - กออิดะห์ในอัฟกานิสถาน ส่วนผู้นำทางจิตวิญญาณคือ Muhammad Iqbal Rahman หรือที่รู้จักกันในชื่อ Abu Jibril KMM ส่งสมาชิกเข้าร่วมต่อสู้เพื่อศาสนาที่อัฟกานิสถาน ประเทศอินโดนีเซีย และยังมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการระเบิดห้างสรรพ

ลินค้าและโบสถ์ทั่วอินโดนีเซีย สมาชิกสำคัญที่เป็นเสมือนแหล่งทุนที่ถูกจับคือ Wan Min bin Wan Mat ถูกจับที่มาเลเซียด้วยข้อหาเป็นผู้โอนเงินให้ Imam Samudra ใช้ในการวางระเบิดฝบบนเกาะบาห์ลี นอกจากนี้ สมาชิก JI ในสิงคโปร์ให้ความช่วยเหลือ KMM ในเรื่องการขนส่งวัสดุอุปกรณ์เพื่อประกอบการปฏิบัติการญิฮาดในมาเลเซีย ขณะเดียวกัน KMM ช่วยจัดหาแอมโมเนียม ไนเตรดให้ JI เพื่อใช้ทำระเบิดอยู่เสมอ นอกจากนี้ ยังมีสมาชิกจำนวนหนึ่งที่สังกัดทั้ง JI และ KMM ในเวลาเดียวกัน

Laskar Jihad

Laskar Jihad จัดว่าเป็นองค์กรมุสลิมติดอาวุธที่ใหญ่ที่สุดองค์กรหนึ่งในอินโดนีเซีย นำโดย Ja'afar Umar Thalib ใช้รูปแบบปฏิบัติการแบบกองโจร พื้นที่ปฏิบัติการคือที่เมืองอัมบน จังหวัดมาลุกูเพื่อต่อสู้กับคริสเตียน³¹ แม้ว่า Laskar Jihad จะอยู่ใน MMI (ซึ่งแตกตัวมาจาก JI อีกที) แต่ความสัมพันธ์กับ JI กลับแปรปรวนอย่างมาก เนื่องจากความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างสองผู้นำสำคัญของทั้งสองฝ่ายคือ Thalib กับ Abu Jibril สมาชิกหัวแถวของ JI และผู้นำกลุ่ม Laskar Mujahidin ซึ่งปฏิบัติการอยู่ในอัมบนเช่นกัน ดังนั้น การปะทะกันเองในอัมบนจึงเกิดขึ้นได้ในบางครั้ง อนึ่ง Laskar Jihad สลายตัวไปหลังจากการวางระเบิดฝบที่บาห์ลีในค.ศ. 2002 โดยถือเป็นการประกาศว่าภารกิจในอัมบนนั้นสำเร็จลุล่วงแล้ว

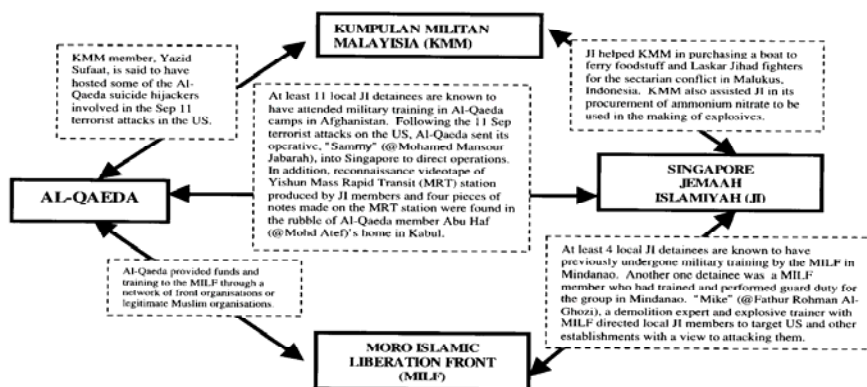
Majelis Mujahidin Indonesia (MMI)

MMI ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2002 โดย Ba'asyir, Ifran Awas³² และ Mursalin Dahlan โดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายจะแยกตัวออกจาก JI วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งยังคงเป็นเช่นเดียวกับ JI วิธีการเท่านั้นที่แตกต่างออกไป ทั้งนี้ Ba'asyir เห็นว่าสภาวะทางการเมืองหลังสิ้นสุดยุคของประธานาธิบดีซูฮาร์โตนั้น มีลักษณะเปิดและยอมรับการเคลื่อนไหวขององค์กรมุสลิมในกระบวนการประชาธิปไตยมากขึ้น ไม่ได้จำกัดบทบาทอย่างแต่ก่อน เขาจึงเกิดความคิดต้องการรวบรวมองค์กรมุสลิมหัวรุนแรงทั่วประเทศเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือกระจัดกระจาย อันจะทำให้กิจกรรมต่างๆ ไม่มีเอกภาพ Ba'asyir คิดว่าน่าจะหันมาใช้วิธีการต่อสู้ตามระบบการเมืองอย่างสันติวิธีและถูกต้องตามกฎหมายบ้าง ทั้งนี้ มีสมาชิก JI ส่วนหนึ่งไม่พอใจการดำเนินการครั้งนี้ของ Ba'asyir แม้ว่าเขาจะเป็นถึงผู้นำทางจิตวิญญาณขององค์กรก็ตาม เนื่องจากคนพวกนี้คิดว่าการสถาปนารัฐอิสลามต้องใช้วิธีการต่อสู้ด้วยการทำ ญิฮาดเท่านั้น ดังนั้น ด้วยแรงกดดันจากสมาชิก JI กลุ่มนี้ ทำให้ภารกิจของ MMI ไม่ราบรื่นอย่างที่ Ba'asyir มุ่งหวัง และด้วยเหตุที่ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม MMI ต้องมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนปฏิบัติการและอยู่ภายใต้อุดมการณ์เดียวกันกับ JI ดังนั้น Ba'asyir จึงหาทางออกด้วยการให้มีหน่วยปฏิบัติการที่ทำหน้าที่ทางทหารโดยเฉพาะเรียกว่า Laskar Jundallah และ Laskar Jihad ทั้งสองหน่วยขยายฐานไปทั่วอินโดนีเซีย ภารกิจหลักไม่ใช่แค่

ทำลายคนที่นับถือศาสนาคริสต์เท่านั้น แต่เป็นการกวาดล้างคนอเมริกันทั้งหมดด้วย³³ อนึ่ง MMI ยังคงยึดหลักสันติวิธีอยู่เหมือนเดิม การปฏิบัติการก่อการร้ายจะอยู่ในภารกิจของ Laskar Jundallah และ Laskar Jihad เท่านั้น นอกจากนี้ MMI ยังใช้เป็นฐานทางการเงินสำหรับดำเนินกิจกรรมทั้งของ MMI เองและของ JI ด้วย

Moro Islamic Liberation Front (MILF)

MILF แยกตัวมาจาก Moro National Liberation Front ซึ่งเป็นกลุ่มแบ่งแยกดินแดนบนเกาะมินดาเนาของฟิลิปปินส์ MILF เริ่มความสัมพันธ์กับ JI และข้องเกี่ยวกับการก่อการร้ายระหว่างประเทศมาตั้งแต่ครั้งสมัยสงครามโซเวียต – อัฟกานิสถาน ในครั้งนั้นมีฟิลิปปินส์มุสลิมเดินทางไปร่วมรบถึง 500 – 700 คน³⁴ ความร่วมมือระหว่าง JI และ MILF เป็นเรื่องของการฝึกอบรมโดยเฉพาะ MILF จะคอยอำนวยความสะดวกให้สมาชิก JI ได้เดินทางมายังแคมป์ Abu Bakar ในฟิลิปปินส์ได้โดยสะดวก ซึ่งภายในแคมป์นี้เองที่ MILF อนุญาตให้ JI ตั้งฐานฝึกหัดหรือค่ายย่อยของตัวเองและใช้เป็นที่ฝึกสำหรับสมาชิก JI จากมาเลเซียและอินโดนีเซียเท่านั้น โดยที่ MILF ไม่เข้าไปก้าวก่ายใดๆทั้งสิ้น แคมป์นี้มีชื่อว่า Hodaybiyya

แผนผัง 2.2 เครือข่ายที่ใกล้ชิดกับ JI ที่มา: National Security Coordination Centre. (2004). The Fight Against Terror: Singapore's National Security Strategy. Singapore.

การตอบสนองของรัฐบาลอินโดนีเซีย มาเลเซียและสิงคโปร์

อินโดนีเซีย

ปัจจุบัน อินโดนีเซียกลายเป็นแหล่งของกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงข้ามชาติหลายกลุ่ม ที่สำคัญคือเป็นฐานการก่อการร้ายของ JI และกลุ่มแนวร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ระเบิดที่บาห์ลี เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2002 เหตุการณ์ครั้งนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยได้ 4 คน

คือ Imam Samudra, Ali Ghufron (นามแฝง – Mukhlas), Ali Imron และ Amrozi bin Nurasyim จากการสอบสวนทั้ง 4 คน พบว่ามีการประชุมวางแผนก่อการร้ายตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2002 ที่ชาวอินโดนีเซีย โดยนอกจากวางแผนโจมตีบาห์ลีแล้ว ผู้นำ JI ยังได้สนับสนุนให้มีการโจมตีเป้าหมายที่เป็น *soft target* ที่อินโดนีเซีย โดยเฉพาะการระเบิดที่โรงแรม JW Marriott นั้น หลายฝ่ายเชื่อว่าเป็นผลมาจากการประชุมครั้งนี้ด้วย³⁵ นอกจากนี้ อินโดนีเซียยังถูกระบุว่าเป็นแหล่งจัดหาสมาชิกเข้า JI ทั้งที่เป็นสมาชิกทั่วไปและที่เป็นระดับผู้นำ

หลังเกิดเหตุการณ์ถล่มตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์เมื่อ ค.ศ. 2001 สหรัฐฯได้เริ่มทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายโดยมีอินโดนีเซียประกาศสนับสนุนอย่างเปิดเผย แต่ในขณะเดียวกัน รัฐบาลจาการ์ตากลับโดนวิจารณ์ทั้งจากในประเทศและนอกประเทศว่า ควรจะแก้ไขปัญหากลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงภายในประเทศให้ได้เสียก่อน เนื่องจากยังมีการโจมตีและทำลายสถานบันเทิงและแหล่งผลประโยชน์ของชาติตะวันตกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศ โดยเฉพาะที่เป็นฝีมือของกลุ่ม Laskar Jihad นอกจากนี้ สิ่งที่ทำให้นานาประเทศไม่พอใจก็คือ การที่รัฐบาลจาการ์ดาไม่ยอมรับว่ามีกลุ่ม JI เคลื่อนไหวอยู่ในประเทศ แต่ทำที่นี้ได้เปลี่ยนไปหลังการระเบิดดับสองแห่งบนเกาะหลัก ผู้นำระดับสูงแม้จะไม่ยอมรับว่ากลุ่มก่อการร้ายอยู่ภายในประเทศ แต่ก็ไม่ปฏิเสธอย่างแข็งขันเหมือนแต่ก่อน และยังดำเนินการสืบสวนหาผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์อย่างจริงจัง ซึ่งจับตัวการสำคัญได้ 4 คนในเวลาต่อมา และยังสามารถจับ Ba'asyir ผู้นำทางจิตวิญญาณของ JI ได้อีกด้วย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยข่าวกรองของอินโดนีเซียยังได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในระดับภูมิภาคเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในทางกลับ และร่วมปฏิบัติการปราบปรามเซลล์ต่างๆของ JI และอัล – กอิดะห์ซึ่งเชื่อกันว่ามีเครือข่ายอยู่ทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มาเลเซีย

สำหรับมาเลเซีย การก่อการร้ายเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าหมายถึง การใช้กำลังหรือก่อการร้าย หรือข่มขู่จะใช้กำลังหรือก่อการร้ายโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และรวมไปถึงวิธีการโจมตีทุกรูปแบบที่กระทำโดยบุคคล กลุ่มหรือประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายในลักษณะต่อต้านอีกประเทศหนึ่งหรือพลเมืองและทรัพย์สินของประเทศนั้น ทั้งที่เป็นทรัพย์สินส่วนบุคคลและที่เป็นสาธารณะ³⁶ ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวมีผลทำให้ความมั่นคงของชาติและสันติสุขต้องตกอยู่ในภาวะอันตรายและทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว ในอดีตช่วงปลายทศวรรษ 1950 และทศวรรษ 1970 มาเลเซียเผชิญกับการก่อการร้ายในประเทศจากกลุ่มผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์อยู่บ้าง แต่ด้วยยุทธศาสตร์การจัดการที่เข้มแข็งของรัฐบาล ทำให้กลุ่มนี้ต้องยอมแพ้ในที่สุด อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้เผชิญปัญหานี้มากขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา กลุ่มก่อการร้ายที่สำคัญ ได้แก่ Japanese Red Army (JRA), ขบวนการ Al – Ma'unah, Abu Sayyaf Group (ASG), KMM และ JI เป็นต้น

กรณีมีการก่อการร้ายเกิดขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือสภาความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Council) ขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ Order No. 18 on Terrorism และ Order No. 20 on Disasters ทั้งสองฉบับถือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง สารสำคัญเป็นเรื่องความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน หน่วยงานหลักๆ ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพทุกเหล่าทัพ Fire and Rescue Department กระทรวงมหาดไทย การต่างประเทศและสาธารณสุข สภาลีวายวงเดือนแดงแห่งมาเลเซีย (Malaysian Red Crescent Society) และทีมกู้ภัยและบรรเทาหายนะภัยพิเศษ (Special Malaysia Disaster Assistance and Rescue Team)

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรพลเรือนออกไปอีกจำนวนหนึ่ง และในกรณีที่สภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาว่าเป็นเหตุการณ์พิเศษอาจจะมีการเรียกกลุ่มเฉพาะกิจเข้ามาร่วมแก้ไขสถานการณ์ เช่น ทีมเจรจาต่อรอง ทีมรับมือฉุกเฉิน และทีมพิฆาต ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานจะเป็นไปในทางสันติวิธีก่อน คือเริ่มด้วยการเจรจาก่อนเพื่อให้ตัวประกันปลอดภัย แต่ต้องหลีกเลี่ยงการขอค่าไถ่หรือขออุปกรณ์อำนวยความสะดวกเช่น รถยนต์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับตัวประกัน และถ้าการเจรจาล้มเหลวทีมพิฆาตจะเป็นวิธีสุดท้ายที่นำมาใช้ อนึ่ง ทุกหน่วยงานจะมีเป้าหมายเดียวกัน คือตัวประกันและทรัพย์สินต้องปลอดภัยพร้อมกับจับกุมผู้ก่อการร้ายได้

สิงคโปร์

การก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในสิงคโปร์จริงๆ นั้นนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับอินโดนีเซียและมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีเหตุการณ์น้อยครั้ง แต่เนื่องจากสถานะการก่อการร้ายรอบตัวไม่ว่าจะเป็นในประเทศเพื่อนบ้านอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย หรือในประเทศตะวันตกกรณีระเบิดตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ในค.ศ. 1993 จนถึงกรณีระเบิดเรือรบ USS Cole ในสาธารณรัฐเยเมน ค.ศ. 2000 และการระเบิดฝัองแห่งบนเกาะบาห์ลี ค.ศ. 2002 ทำให้รัฐบาลต้องตระหนักถึงอันตรายจากภัยก่อการร้ายที่ใกล้ตัวมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อจับกุมสมาชิก JI ได้และพบว่ามีการโจมตีเป้าหมายต่างๆ ในประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลต้องออกมาตรการจัดการกับภัยคุกคามนี้ ทั้งนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันแบบบูรณาการที่ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป มาตรการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นมาจะอยู่ภายใต้กรอบโครงสร้าง 3 กรอบ³⁷ ได้แก่

1) ป้องกัน (prevention)

ภายใต้กรอบการป้องกันประกอบด้วยมาตรการหลัก 3 ประการ ได้แก่

- การทูตที่เปี่ยมประสิทธิภาพ
- การประสานความร่วมมือด้านการข่าว

- การควบคุมชายแดนอย่างเข้มข้น

2) ปกป้อง (protection)

- การปกป้องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งปลูกสร้างสำคัญ
- การเพิ่มขีดความสามารถปลอดภัยในงานประชุมนานาชาติสำคัญที่จัดในประเทศ
- การรักษาความปลอดภัยการขนส่งทางบก
- การรักษาความปลอดภัยทางอากาศ
- การรักษาความปลอดภัยทางทะเล

3) ตอบสนอง (response)

รัฐบาลสิงคโปร์แบ่งระดับการตอบสนองตามลักษณะการโจมตี ดังนี้

- การโจมตีตามแบบ (Conventional Attacks)
 - เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือการวางระเบิด
 - เตรียมพร้อมกรณีการจี้เครื่องบิน
- การโจมตีนอกแบบ (Non-Conventional Attacks)
 - เตรียมพร้อมรับมือการโจมตีด้วยอาวุธเคมีและชีวภาพ

สรุป

หลังเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 สหรัฐฯ ได้เริ่มการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งกลุ่มก่อการร้ายที่รัฐบาลสหรัฐฯ ขึ้นทะเบียนไว้นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นมุสลิมทั้งสิ้น ทำให้ประชาคมมุสลิมต่างก็มองว่า สงครามครั้งนี้จะเป็นสงครามต่อต้านอิสลามของรัฐบาลสหรัฐฯ และประเทศพันธมิตรมากกว่า³⁸ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือว่าเป็นสงครามระหว่างตะวันตกกับอิสลามนั่นเอง การบุกอัฟกานิสถานและอิรักซึ่งเป็นประเทศมุสลิมด้วยเหตุผลเพื่อปราบปรามการก่อการร้าย รวมถึงการเข้ามาแทรกแซงรัฐบาลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีประเทศมุสลิมหลายประเทศ เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่สหรัฐฯ เชื่อว่า มีกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นเครือข่ายของอัล-กออิดะห์ทำงานอยู่ การกระทำเหล่านี้ได้ส่งผลให้ประชาคมมุสลิมทั่วโลกเชื่อว่า ตะวันตกกำลังมีแผนต้องการทำลายศาสนาอิสลาม

ความเชื่อดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเคลื่อนไหวเพื่อก่อตั้งรัฐอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของกลุ่ม JI ซึ่งใช้วิธีการก่อการร้ายในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ยิ่งรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ มากเท่าใด JI ยิ่งเกิดความกังวลต่อการคงอยู่ของตน และยิ่งเกิดความโกรธแค้นที่ศาสนาอิสลามกำลังจะถูกสกัดการแผ่ขยายอีกด้วย ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใดที่อินโดนีเซียซึ่งเป็นฐานปฏิบัติการโดยตรง มาเลเซียและสิงคโปร์ ต้องตกเป็นเป้าหมายการก่อการร้ายที่มุ่งหวังให้เกิดการทำลายล้างและผลกระทบในวงกว้าง ทั้งนี้

เนื่องมาจากทั้งสามประเทศนั้น ต่างก็มีความร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการต่อต้านการก่อการร้าย และยังมีผลประโยชน์ของสหรัฐฯ อยู่ภายในประเทศอีกด้วย การแสดงศักยภาพของกลุ่มให้รัฐบาลอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ รวมไปถึงสหรัฐฯ ได้เห็นจึงมีขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะ 5 ปีมานี้ อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกันการปฏิบัติการก่อการร้ายของ JI จึงเท่ากับตอกย้ำให้ประชาคมโลกได้เห็นว่าในภูมิภาคนี้มีกลุ่มก่อการร้ายจริง และยังทำให้สหรัฐฯ หยิบยกมาเป็นเหตุผลในการขอความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ด้วย

ทั้งนี้ แนวโน้มของสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทิศทางที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากกลุ่มก่อการร้ายยังคงแสดงศักยภาพของตนให้ประจักษ์อยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ มันไม่ใช่แค่ตะวันตกเท่านั้นแล้วที่เป็นตัวแสดงอีกฝ่ายหนึ่ง แต่มันกำลังจะกลายเป็นสงครามระหว่างฝ่ายตะวันตก รวมกับประเทศที่ไม่ใช่ตะวันตกแต่มีสัมพันธกันที่ดี และอาจรวมคนหรือกลุ่มที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม กับกลุ่มก่อการร้ายมุสลิม และคนมุสลิมทั่วโลก นั่นเท่ากับว่าเงื่อนไขในการแก้ไขปัญหามีความยุ่งยากมากขึ้น

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายโดยเฉพาะกลุ่ม JI ที่ใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางผ่าน เป็นที่ประชุมวางแผน เป็นที่หลบซ่อนตัวและใช้เป็นแหล่งจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ทำให้ประเทศไทยได้รับความเสียหายทั้งในแง่ความปลอดภัยและทางเศรษฐกิจ ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลไทยยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศที่เป็นเป้าหมายการก่อการร้ายอย่างสหรัฐฯ อังกฤษ ออสเตรเลีย และอิสราเอลอีกด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความเสี่ยงอยู่ไม่น้อยต่อการตกเป็นเป้าหมายการก่อการร้ายจากกลุ่ม JI รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องติดตามข่าวสารและกำหนดแนวทางรวมถึงมาตรการที่เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดผลกระทบทางความมั่นคงน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

¹ หลักปรัชญาศีลเป็นหลักการที่ชูการ์โนเสนอไว้เมื่อตอนประกาศเอกราชใน ค.ศ. 1945 ซึ่งต่อมาใช้เป็นรากฐานทางปรัชญาหรืออุดมการณ์แห่งรัฐอินโดนีเซียตลอดมา ประกอบด้วยหลักใหญ่ 5 ประการ ซึ่งมีความสำคัญและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ดังนี้ 1) เชื่อมมั่นในพระเจ้าสูงสุดเพียงองค์เดียว 2) มวลมนุษยแห่งอารยะและความเที่ยง

ธรรม 3) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแห่งอินโดนีเซีย 4) ประชาธิปไตยซึ่งนำโดยวิจารณ์ฐานอันชาญฉลาดใน
หมู่ผู้แทนราษฎร และ 5) ความยุติธรรมของสังคมเพื่อปวงประชาชนแห่งอินโดนีเซีย

² Jamie Mackie and Andrew MacIntire. (1994). Politics. in Indonesia's New Order: The Dynamics of Socio – Economic Transformation. Hall Hill. (ed). Honolulu: University of Hawaii Press. Pp. 10 – 19.

³ Blontank Poer. (2003, March 8). Tracking the Roots of Jemaah Islamiyah. The Jakarta Post.

⁴ Abu Bakar Bashir: (2002, November 9). The Malaysian Connection. Tempo.

⁵ Malcolm W. Nance. (2003). The Terrorist Recognition Handbook: A Manual for Predicting and Identifying Terrorist Activities. Connecticut: The Globe Pequot Press, pp. 7 – 28.

⁶ International Crisis Group. (2003, August 26). Jemaah Islamiyah in Southeast Asia: Damaged But Still Dangerous. ICG Asia Report No.63, p. 11.

⁷ Zachary Abuza. (2002, December). Tentacles of Terror: Al-Qaeda's Southeast Asian Network. Contemporary Southeast Asia. 24 (3), 453.

⁸ Ministry of Home Affairs. The Republic of Singapore. (2003, January). White Paper: The Jemaah Islamiyah Arrests and the Threat of Terrorism. p. 4.

⁹ Yael Shahr. (2002, October). Al-Qa'ida's Asian Network Examined. Policy Institute for Counterterrorism.

¹⁰ Zachary Abuza., *ibid*, p. 454.

¹¹ Ministry of Home Affairs. The Republic of Singapore. White Paper....., *op. cit*, p. 10.

¹² Ministry of Home Affairs. The Republic of Singapore. White Paper....., *op. cit*, p. 11.

¹³ Ministry of Home Affairs. The Republic of Singapore. White Paper....., *op. cit*, p. 43-49.

¹⁴ Singapore Government. (2002, January 11). Press Statement on ISA Arrests.

¹⁵ Two JI Suspects Admit Conspiracy to Bomb Embassies. (2003, June 12). Bangkok Post.

¹⁶ ล่าสุดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 2005 ศาลมีคำสั่งยกฟ้องผู้ต้องหาทั้งหมด เนื่องจากน้ำหนักพยานหลักฐานไม่เพียงพอ

¹⁷ Wayne Turnbull. (2003, July). A Tangled Web of Southeast Asian Islamic Terrorism: The Jemaah Islamiyah Terrorist Network. <http://www.terrorismcentral.com/library/terroristgroups/>

¹⁸ Wayne Turnbull., *ibid*, p. 14. อย่างไรก็ตาม ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ของคนในพื้นที่ถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหมอแว บ้างที่ว่าหมอแวไม่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายใดๆทั้งสิ้น ในขณะที่บางส่วนรวมถึงฝ่ายความมั่นคงของไทยเชื่อว่า หมอแวเป็นสมาชิกกลุ่ม JI ในประเทศไทย

¹⁹ ชนกลุ่มน้อยในกัมพูชาที่นับถือศาสนาอิสลามคือ ชาวจามซึ่งเคยมีอาณาจักรอันรุ่งเรืองของตนแถบบริเวณภาคใต้ของเวียดนามปัจจุบันตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 และล่มสลายไปในศตวรรษที่ 17 ชาวจามที่อาศัยอยู่ในกัมพูชาค่อยๆ ผสมกลมกลืนไปกับชาวเขมร เช่นเดียวกับที่อยู่ในเวียดนามภาคใต้ก็ค่อยๆ ผสมกลมกลืนกับชาวเวียดนามไปเป็นจำนวนมากแล้ว

²⁰ Cambodian Media Give Background Information on Umm al – Qura School. (2003, June). AFP.

²¹ James Hookway. (2002, February 14). It's always the quiet ones. Far Eastern Economic Review, p. 18.

²² Australian Man Arrested Over Alleged Plot to Bomb Israeli Diplomatic Buildings. (2002, November 19). Hong Kong AFP.

-
- ²³ Zachary Abuza. (2003, August). Funding Terrorism in Southeast Asia: The Financial Network of Al – Qaeda and Jemaah Islamiyah. Contemporary Southeast Asia. 25(2), 169.
- ²⁴ Zachary Abuza., ibid, p. 170.
- ²⁵ Ministry of Home Affairs. White Paper...., op. cit.
- ²⁶ Zachary Abuza. Funding Terrorism....., ibid.
- ²⁷ Mohammed El – Qorchi. (2002, December). Hawala. Finance and Development. 39 (4).
- ²⁸ Ministry of Home Affairs. White Paper....., op. cit, p. 15.
- ²⁹ Zachary Abuza. Funding Terrorism....., op. cit.
- ³⁰ Sidney Jones. (2003). Jemaah Islamiyah in South East Asia...., p. 1 ; Zachary Abuza. Funding Terrorism....., p. 9.
- ³¹ International Crisis Group. (2002, December 11). Indonesia Backgrounder: How the Jemaah Islamiyah Terrorist Network Operates. ICG Report No. 43.
- ³² น้องชายของ Abu Jibril ผู้นำสำคัญของ JI ซึ่งความสัมพันธ์ตรงนี้เป็ปัจจัยเสริมข้อหนึ่งที่ทำให้ JI และ MMI สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
- ³³ Ministry of Home Affairs. White Paper....., op. cit.
- ³⁴ Wayne Turnbull. A Tangled Web...., op. cit, p. 68.
- ³⁵ Andrew Holt. (2004, January). Indonesia and the Global War on Terrorism: Jakarta’s Mediocre Response to Terror. Terrorism Monitor. 2(2).
- ³⁶ Azhar Abdul Aziz. (2003). The Burden of Terrorism in Malaysia. Preshop Disast Med, 18(2), 116.
- ³⁷ National Security Coordination Centre. (2004). The Fight Against Terror: Singapore’s National Security Strategy. Singapore: ATLAS ASSOCIATES PTE.
- ³⁸ สุรชาติ บำรุงสุข. (2547). วิกฤติได้ : สู้ด้วยยุทธศาสตร์และปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อนิเมทกรุ๊ป. หน้า 237.

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

แผนกสารนิเทศ สถานเอกอัครราชทูตอินโดนีเซีย. อินโดนีเซียโดยสังเขป. มคอ.

พ.อ.สุรินทร์ หิรัญบุรณะ. (2547). ฝ่าลัทธิก่อการร้าย: มหันตภัยของมนุษยชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

กวอด ทรงประเสริฐ. (2539). อินโดนีเซีย: อดีตและปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มันโซร์ สาละ. (บก.). (2546). สถานการณ์ใต้สู่การก่อการร้ายสากล : เจ.ไอ. สงขลา: สำนักพิมพ์มุสลิมได้.

ภาษาอังกฤษ

Acharya, Arabinda. (2004). Defending Singapore's Vital Infrastructure Against Terrorism.
http://cms.isn.ch/public/doc_10377_209_cn.pdf.

Apdal, Shafie, Mohd and Thayer, A., Carlyle. (2003, August). Security, Political terrorism and Militant Islam in Southeast Asia. <http://www.iseas.edu.sg/72003.pdf>.

Aziz, Abdul, Azhar. (2004, February 6). The Burden of terrorism in Malaysia.
<http://pdm.medicine.wisc.edu/18-12pdfs/NEW115Malaysia.pdf>.

CDI Terrorism Project. (2002). In the Spotlight: Jemaah Islamiyah. <http://www.cdi.org/terrorism/ji-pr.ctm>.

Chaerudin, Asep. (2003). Countering Transnational Terrorism in Southeast Asia with Respect to Terrorism in Indonesia and the Philippines. Master's thesis. <http://www.ccc.nps.navy.mil/research/theses/chaerudin03.pdf>.

Council on Foreign Relations. (2004). Jemaah Islamiyah: Southeast Asia, Islamist.
<http://cfrterrorism.org/groups/jemaah.html>.

Cronin, Kurth, Audrey, et al. (2004). Foreign Terrorist Organizations. CRS Report for Congress.
<http://www.fas.org/irp/crs/RL32223.pdf>.

Duval, Jean. (2002). The Consequences of the recent Bali blast. <http://www.jakarta.indymedia.org>.

Gunaratna, K., Rohan. (2002). Inside Al – Qaida. New York: Columbia University Press.

Gunaratna, K., Rohan. (2003). Political and Security Outlook 2003: Terrorism in Southeast Asia: What to Expect. <http://www.iseas.edu.sg/32003.pdf>.

International Crisis Group. (2002, August 8). Al-Qaeda In Southeast Asia: The Case of the “NGRUKI Network” in Indonesia. http://www.icg.org/library/documents/report_archieve /A400733_08082002.pdf.

- International Crisis Group. (2003). Jemaah Islamiyah in Southeast Asia: Damaged but Still Dangerous.
http://www.icg.org/library/documents/report_archive/A401104_26082003.
- Jones, Sidney. (2003, August 29). Indonesia faces more terror. <http://www.crisisweb.org/home>.
- Jost, Patrick M. and Sandhu, Harjit Singh. (2002). The Hawala Alternative Remittance System and Its Role in Money Laundering. Lyon: Interpol General Secretariat.
- Leifer, Bryan. (2004, August 29). Terrorist Organizations in Southeast Asia: Islamic Nationalism a Unifying Theme. <http://www.ict.org.il/articles/>.
- Mackie, Jamie and MacIntire, Andrew. (1994). Politics. in Indonesia's New Order: The Dynamics of Socio – Economic Transformation. Hall Hill, (ed.). Honolulu: University of Hawaii Press.
- Manyin, Mark , et al. (2003). Terrorism in Southeast Asia. CRS Report for Congress.
www.law.umaryland.edu/marshall/ElectronicResources/crsreports/
- Nance, W., Malcolm. (2003). The Terrorist Recognition Handbook: A Manual for Predicting and Identifying Terrorist Activities. Connecticut: The Globe Pequot Press.
- National Security Coordination Centre. (2004). The Fight Against Terror: Singapore's National Security Strategy. <http://www.pmo.gov.sg/NSCS/FightAgainstTerror.pdf>.
- Office of Counterterrorism, US. Department of State. (2004). Foreign Terrorist Organizations.
<http://www.state.gov/s/ct/rls/fs/2004/35167ph.htm>.
- Pereira, Derwin. (2003). Why the Jemaah Islamiyah is Still Alive in Indonesia. <http://yaleglobal.yale.edu/article>.
- Ramakrishna, Kumar. (2004, October). Constructing 'The Jemaah Islamiyah terrorist': A preliminary inquiry
<http://ntu.edu.sg/idss/WorkingPapers/wp71.pdf>.
- Ramakrishna, Kumar. (2003). Us. Strategy in Southeast Asia: Counter-Terrorist or Counter-Terrorism?
<http://www.pvtr.org/pdf/Kumar-Counter-Terrorism.pdf>.
- Shahar, Yael. (2002, October). Al-Qa'ida's Asian Network Examined. Policy Institute for Counterterrorism.
- Ministry of Home Affairs. Singapore Government. (2003). White Paper: The Jemaah Islamiyah Arrests and the Threat of Terrorism.
- Singapore Government. (2002, January 5). Arrests under the Internal Security Act. Singapore Government Press Statement. <http://www2.mha.gov.sg/mha/>.

- Singapore Government. (2001). Report to the Counter-Terrorism Committee on Singapore's Implementation of United Nations Security Council Resolution 1373. <http://www.mfa.gov.sg/unsc/SingaporeCTCReport.doc>.
- Singh, Daljit . (2002). The Post-Sept 11 Geostrategic Landscape and Southeast Asian Response to the Threat of Terrorism. <http://www.iseas.edu.sg/92002.pdf>.
- Sukma, Rizal. (2004, June 24). Indonesia and the War on Terror in Southeast Asia. <http://asiaviews.org/>.
- Tan, Andrew (Interview with Tan, Valarie). (2004, September). Research shows that members of Jemaah Islamiyah are linked by marriage networks. <http://www.rsi.com.sg/english/newsline/view/20040908165143/1/html>.
- Tan, Andrew. (2003). Terrorism in the Asia-Pacific: Threat and Response-The Singapore Experience. http://www.pvtr.org/pdf/Andrew_terror_in_AP.pdf.
- The U.S. State Department. (2004). Jemaah Islamiyah (JI). in Pattern of Global Terrorism 2003 <http://www.fas.org/irp/world/para/ji.htm>.
- Turnbull, Wayne. (2003). A Tangled Web of Southeastasian Islamic Terrorism: The Jemaah Islamiyah Terrorist Network. www.terrorismcentral.com/Library/terroristgroup/JemaahIslamiyah/JITerror/
- Yudhoyono, Susilo Bambang. (2002). Save Our Country from Terrorism. Coordinating Ministry for Political and Security Affairs.
- Zakis, Jeremy and Macko, Steve . (2002, January 12). Major Terrorist Plot in Singapore Discovered; al-Qaeda Believed Well Established in the Asian Region. <http://www.emergency.com/2002/singapore-terror02.htm>.

บทความ/ข่าว

ภาษาไทย

- กำเนิด 'Jema' ah Islamiyah: JI การขยายอำนาจของขบวนการก่อการร้าย. (2546, 20 มิถุนายน). สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 50, 16-17.
- เฉลิม คูหาวิชานันท์. (2547, สิงหาคม). Neo-Terrorism: เครือข่ายแบบไร้ผู้นำ. หลักเมือง 14, 33-36.
- วัชรระ ฤทธคณี. (2545, 15 กุมภาพันธ์). กองกำลังก่อการร้ายในมาเลเซีย: ตาพายุสงครามแห่งเอเชียอาคเนย์. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 48, 24-25.
- วิทยา สุจริตชนารักษ์. (2545, 18 ตุลาคม). เป็นข้อมูลเฉพาะทางส่วนอเมริกันแห่งเดียวที่ระบุว่าเป็นเครือข่ายของอัล-เกวาด้า. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 49, 14-15.

ภาษาอังกฤษ

- Abuza, Zachary. (2004). The State of Jemaah Islamiya and the Future of Terrorism in Southeast Asia. The Jamestown Foundation. Terrorism Monitor, 2.(2). <http://www.jamestown.org/publications>.
- Abuza, Zachary. (2003, August). Funding Terrorism in Southeast Asia: The Financial Network of Al Qaeda and the Jemaah Islamiyah. Contemporary Southeast Asia, 25(2),169-199.
- Abuza, Zachary. (2002, December). Tentacles of Terror: Al Qaeda's Southeast Asian Network. Contemporary Southeast Asia, 24(3), 427-465.
- Associated Press. (2003). Expulsion delay for 'terrorist'. CNN. <http://edition.cnn.com/2003/world/asiapcf/southeast/12/21/malaysia.terror.ap>.
- Associated Press. (2004, May 14). Malaysia Militant Suspects Claim Abuse. <http://www.wjla.com/news/stories/0504/146876.html>.
- A tiger Chasing its tail. (2003, July 10). Insurance Day. http://www.indonesia-house.org/focus/terror/100703a_tiger_chasing_its_tail.
- 'Bali' could it happen again?. (2003, October 13). Time (special report), 18-21.
- Balowski, James. (2002, October 22). Indonesia: Military Linked To Terrorist Groups. Green Left Weekly. <http://www.greenlett.org.au/back/2002/513/513p13.htm>.
- Chew, Amy. (2004, February 26). The Roots of Jemaah Islamiyah. CNN. <http://cnn.worldnews.printthis.clickability.com/pt/cpt?action=cpt&title=CNN.com>.
- Chew, Amy. (2003, November 1). Walking bombs are desperate. CNN. <http://edition.cnn.com/2003/world/asiapcf/southeast/11/01/indon.walkbomb/>
- Desker, Barry. (2003, December). The Jemaah Islamiyah (JI) Phenomenon in Singapore. Contemporary Southeast Asia . 25(3), 489-507.
- El – Qorchi, Mohammed. (2002, December). Hawala. Finance and Development 39(4).
- Elegant, Simon. Eye of Storm. Time Asia. <http://www.time.com/time/asia/features/malayterror/corer4.html>.
- Elegant, Simon. (2002, September 30). Taking the Hard Road. Time Asia. <http://www.time.com/time/asia/magazine/printoutlo,13675,501020930-353665,00.html>.
- Francis, Craig. Singapore terror network broken. CNN Hong Kong. <http://cnn.worldnews.printthis.clickability.com/>.

- Guerin, Bill. (2002, February 26). Lee Kuan Yew brings the pot to boil. Time Asia.
<http://www.atimes.com/se-asia/DB26Ae01.htm>.
- Guerin, Bill. (2002, September 12). The Simmering threat of Indonesia radicalism. Time Asia.
http://www.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/DI12Ae01.html.
- Hambali's Capture: How Significant for the War on Terror?. (2003, September 26). Terrorism Monitor.
- Holt, Andrew. (2004, January 30). Indonesia and the global war on terrorism: Jakarta's MEDIOCRE RESPONSE to terror. Terrorism Monitor. 2(2). http://www.jamestown.org/publications_details.
- Human Rights Watch. (2004, May). In the name of Security: Counterterrorism and Human Rights Abuses Under Malaysia's Internal Security Act. 16(7[C]). <http://www.hrw.org/reports/2004/malaysia0504/>
- Indonesia's Anti-Terrorism Decree a threat to basic rights. (2002, October 27). TAPOL Press Release.
<http://www.tapol.gn.apc.org/pr021028.htm>.
- Kipp, Rita Smith. (2004, January – February). Indonesia in 2003. ASEAN Survey. 44(1), 62-69.
- Poer, Blontank. (2003, March 8). Tracking the Roots of Jemaah Islamiyah. The Jakarta Post.
- Rahim, Zubaidah, Lily. (2003, June). The Road Less Traveled: Islamic Military in Southeast Asia. Critical Asian Studies. 35(2), 209-232.
- Singapore Arrests 21 Terror Suspects. (2002, September 16). CBNNEWS. <http://www.cbn.com/CBNNEWS/>.
- Singapore Government. (2003, December 18). The Detention of 2 Singaporean Members of the Jemaah Islamiyah Karachi Cell. Singapore Government Press Statement. <http://www2.mha.gov.sg/mha/>
- The ISA Advisory Board. (2002, November 28). The Arrests of Jemaah Islamiyah members. Singapore Government News Release. <http://www2.mha.gov.sg/mha/>.
- Wright-Neville, David. (2004, September 13). Jemaah Islamiah still a Threat. BBC NEWS.
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/2983612.stm>.
- Yudhoyono wants proof on Jemaah Islamiyah before ban. (2004, October 26). The Star Online.
<http://thestar.com.my/news/story.asp?file=/2004/10/26/latest/19465Yudhoyono>.
-